Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Fibiger, Ilia.; af Forfatteren til "Tre Dramer" [i.e.: Ilia Fibiger].
Titel | Title:	Modsætninger : Lystspil i 3 Acter
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : forlagt og trykt hos S. Trier, 1861
Fysiske størrelse | Physical extent:	83 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

Modsætninger.

Lystspil i 3 Acter

af

Forfatteren til „Tre Dramer".

Opført paa det kongelige Theater.

Kjøbenhavn.

Forlagt af og trykt hos S. Trier.

1862.

55,-71.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021112799

Modsætninger.

Lystspil i 3 Acter

af

Forfatteren til „Tre Dramer".

Opført paa det kongelige Theater.

Kjøbenhavn.

Forlagt af og trykt hos S. Trier.

1861.

Abhandlungen.

Den kjærligste Søn, den ommeste Broder,

den hengivneste Ven,

Adolf Fibiger

helliget.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Alt sytten Aar i sorten Muld
Din lukte Kiste staaer;
dog er det mig saa underfuldt,
som saae jeg Dig igaar.

Og knapt jeg vilde undres om,
naar jeg ad Gaden gik,
Du mig imøde freidig kom
med Ungdomssmil i Blik.

Men Kisten luktes, og den staaer
alt sytten Aar i Muld,
og aldrig Du i Færdslen gaaer,
saa glad og tillidsfuld.

Og Træet vifter bag Din Grav,
mens Fuglen qviddrer smaat. —
Brudt blev Din Sygdoms Vandrestav:
Nu har Du det vist godt.

1858.

Alt hjelten Aar i fjerten Verd
Din lykke Kilde flande;
dog er det mig saa underfuldt,
som taare jeg Dig ligger.

Og hvert jeg vilde vandres om,
naar jeg og Ønsken gik,
Du mig imode kjærlig kom
med Ungdomsfyndt i Blik.

Man skjøn Kjærlighed, og den stunder
alt hjerter Aar i Verd,
og elsker Du i Sværhjen dunder
saa glad og tilliidsfuld.

Og Smert vifter ved Din Strand,
mens Bølgen dybere synker. —
Hvad blev Din Ungdoms Vandredrøm:
Min bare Du det ikke vidste.

Fortale.

En Ven af Forfatteren til dette Stykke har anmodet mig om at medgive det nogle anbefalende Ord. Jeg har hverken troet, at Saadant behøvedes, da Stykket ved dets Opførelse paa det kongelige Theater i afvigte Efteraar fandt en velvillig Modtagelse, eller at min Anbefaling vilde kunne være det til væsentlig Nytte. Men paa den anden Side var det vanskeligt at undslaae sig for at opfylde denne Begjæring, naar den kunde udføres ved blot at henvise til hvad der alt med Sandhed offenlig er sagt om Stykket, nemlig at det bærer Vidnesbyrd saavel om en ikke almindelig Evne til at opfatte og tegne Skikkelser af det virkelige Liv, som om en ren og ædel Følelse. Det er disse Fortrin, der ved Opførelsen have behaget Publicum; det er de samme, der ville tiltale dets Læsere.

Kjøbenhavn, den 10. April 1861.

C. Ploug.

Personliste.

Angelique Crone, Datter af Huset.
Charlotte Benzon,
Berner, Maler,
Høier, Lieutenant,
} i Besøg paa Herregaarden.
Lindenskjold, Greve.
Trøger, Capellan.
Sørensen, Forpagter.
Madame Sørensen.
Madsine,
Christine,
Lise (Barn),
} deres Døttre.
Susanne Møller, Lærerinde.
Madam Høiriis, Degneenke.
Høiriis, hendes Søn, Seminarist.
Gjæster hos Forpagter Sørensen.
En Karl.
Omvandrende Musikanter.

Scenen er under første Akt paa en Herregaard i det nordlige Sjælland; under anden og tredie Akt i den dertil svarende Forpagtergaard.

Første Akt.

Til Høire et Bord med Papirer og Malerier. Rundt om staae Malerier, endeel stillede indad mod Væggen. Blandt dem, som sees, er et qvindeligt Portrait. Foran til Venstre Staffeli og Malerkasse.

Første Scene.

Verner, Høier. Under denne og følgende Scene maler Verner af og til.

Høier. Ei, vil man see! Du er jo formelig eingenistet her paa Gaarden, saa Du kan bede Venner og Venners Venner til Gjæst. Sagerne staae altsaa godt?

Verner. Hvordan skulde de staae? Det er jo ganske naturligt, at Fruen beer Dig, naar hun seer Dig. Her er Gjæstekamre nok.

Høier. Naa, Du veed Besked med Huset. Men fortæl mig Noget om dine egne Forhold. Jeg synes Du seer mig noget brøsig ud.

Verner. Man kan da heller ikke fløite fra Morgen til Aften.

Høier. Knap ryge engang. Har Du en Cigar? Ei, hvilket prægtigt Cigarbæger! Det skulde dog ikke være et Værk af Frøken Angeliques Hænder?

Verner. Jo. Hun maler net.

Høier. Og har forœret Dig det?

Verner. Det har hun vel sagtens, siden det staaer herinde.

Høier. Logisk. Men — Forord bryder ingen Trœtte — bliv ikke vred. Er det et Ord?

Verner. Naa da?

Høier. Aa, det var bare et lille Spørgsmaal, jeg vilde gjøre Dig.

Verner. Saa kom med det.

Høier. Er det din alvorlige Villie at være grov idag? Thi, seer Du, i saa Tilfælde vil jeg absentere mig, til Du toner andet Flag, men ellers kunde jeg nok have Lyst til at høre Lidt om dine Affairer.

Verner. Fanden i mine Affairer! Jeg har ingen.

Høier. Aa, Du gjør dog ellers ganske godt i Malerpotten. Det er et prœgtigt Portrait, Du har malet af Frøken Angelique. Jeg vidste virkelig ikke, at hun var saa smuk. Naar Alt kommer til Alt, er Amor nok blind, fordi han maa laane sine Øine ud til forelskede Malere.

Verner. Saa Du synes, Portraitet er lykkedes?

Høier. Overordentligt. Og Du har heldig undgaaet det Languisante og qvindelig Blaserede, som er det eneste, jeg havde imod Pigebarnet. Alting er saa friskt, saa naturligt.

Verner. Ja, man maa jo tage Folk fra deres gode Side.

Høier. Har hun viist sig unaadig imod Dig? Thi paa Fruen kan Du saamænd ikke klage. Det er det

mærkværdigste Stykke Solskinstaabelighed, som nogensinde har eiet et Gods og opdraget en smuk Datter. Hun har en reen Mani for Kunstnere og Uniformer. Men Angelique — har hun viist Dig tilbage?

Verner. Det skulde hun havt ondt ved, da jeg ikke har nærmet mig.

Høier. Er det dine gamle Skrupler? Naa, den Sag troede jeg dog, at vi vare komne paa det Rene med. Herregud, Menneske! Gaa i Dig selv og siig mig: Hvad Godt gjør Du en Pige, Du er kjed af, ved at ægte hende, som en rigtig Philister? — Jeg vil nu slet ikke tale om Dig selv; jeg sætter, at Du føler en heroisk Foragt for din egen Existents som Kunstner og Menneske. Thi Du vil dog ikke bilde mig ind, at Du duer til Noget med et ubehageligt Pligtaag paa Nakken? Altsaa: Pigen. Jo, hun kan prise sin Lykke, naar hun faaer Dig. Du vil blive en rar Ægtemand for en Kone, Du helst var fri for.

Verner. Jeg kan ikke arbeide, naar jeg ikke føler mig tilpas.

Høier. Det vil give rigeligt Brød i Huset under saadanne Omstændigheder. Hvorfor afgjorde Du ikke Sagen, som Du dog talte om? Gud veed, at jeg ærligt bestyrkede Dig i dit gode Forsæt.

Verner. Det gjorde Du.

Høier. Og alligevel?

Verner. Hvem kan fortænke mig deri? Det var før min Reise — og en Udenlandsreise er for os Kunstnere, hvad Confirmationen er for andre Drenge.

Mine Affairer vare smaa, men mit Mod stort. Vi boede paa Qvist sammen, thi mit Atelier havde jeg halvt med Helms, og jeg selv nøiedes med det Hul der. Hun blev opdraget af Naade hos en Onkel, og havde sit Kammer i Qvisten, medens Familien boede paa første Sal. Saaledes gik en Stund, saa seer jeg med Eet, at det kjønne Barn er blevet en kjøn lille Pige og — Fanden fare i det! — jeg synes det var stort at have en Kjæreste strax og Kone og Børn i Perspectiv.

Høier. Var Du da ikke forelsket i hende?

Verner. Jo vist var jeg. Naturligviis. Det var en god lille Pige, som delte alle mine Planer og saae mig an med den tilbørlige Beundring. Hun sagde egenlig ikke meget, men hun havde et smukt Smiil og en velklingende Latter. Hemmeligheden bidrog sit, thi Gud naade hende, vare Cousinerne komne paa Spor efter Noget. Af den Grund aftalte vi ogsaa den allerforsigtigste Correspondance, og hun kan ikke have faaet uden to Breve fra mig, thi saa døde min gamle Amme, gjennem hvem det gik. Jeg fik kun eet Brev fra hende.

Høier. Det var lidt til at holde Kjærligheden vedlige i tre Aar.

Verner. Jeg tænkte kun sjeldent paa hende, efterhaanden. Hun stod mig saa forunderligt fjern, men dog i et ganske venligt Lys. Jo mere min Sjæl udvidede sig, jo mere den optog af Naturens og Kunstens Vidundere, desmindre Plads blev der for hende. Kone og Børn — hvor naragtigt! Men Sagen hastede

jo ikke. Jeg ændsede Lænken for lidt til at tænke paa at bryde den.

Høier. Da saae Du Angelique.

Verner. I Paris. Paa Hjemveien. Hun blev uhyre feteret, og hendes Dansk gjorde samme Lykke hos mig, som hendes smaa franske Sprognaiveteter hos Pariserne. Jeg blev pludselig stormende forelsket.

Høier. Og hun viste sig venlig.

Verner. Aa — ja. Jeg kan ikke klage.

Høier. I fulgtes ad hjem sammen.

Verner. Og jeg blev strax inviteret herned som Gjæst og Portraitmaler.

Høier. Og din Forrige?

Verner. Ja, hende har jeg til Datum ikke seet.

Høier. Men, Menneske dog! Hvorfor skrev Du da ikke til hende?

Verner. Det gjorde jeg.

Høier. Naa?

Verner. Og fik kort efter Ankomsten her hendes behagelige Svar, som har ligget og smølet, Gud veed hvor, inden det endelig fandt mig.

Høier. Hun gjør Indvendinger, mærker jeg.

Verner. Hun? Gud bevares! Hun slaaer til med Plaseer og takker mig ovenikjøbet.

Høier. Virkelig? Men hvad er der da iveien? For noget Galt er der.

Verner. Aa, det er sagtens ingen videre Behagelighed, at faae saadanne hovne Breve fra en Pige, for hvis Skyld man har gjort sig Samvittighedsskrupler.

Guds Død! Naar jeg tænker paa den lille Sanne med det trekantede Shavl og de beundrende Øine. Og nu saadan et forbandet Brev.

Høier. Jeg synes, at, naar Indholdet er godt, kan Du endda finde Dig i Formen. Tænk om hun havde talt om Drukning eller Skedevand. Nu har Du da din Frihed. Men det lader rigtignok ikke til, at Du gjør synderlig Brug af den.

Verner. Naar man er gal i Hovedet, har man Andet at tænke paa end Courmageri.

Høier. Det maa da være et mærkværdigt Brev. Aa hør! For gammelt Venskabs Skyld. Lad mig dog see det!

Verner. Ja, for mig gjerne. Der er den prægtige Epistel.

Høier. Den hører just ikke til de Længste. (Læser) „Gode Vilhelm!" — Paa Begyndelsen kan Du da ikke klage. „Gode Vilhelm! Jeg takker Dig for din Oprigtighed. Frygt ikke, at jeg skulde staae iveien for din Lykke. Jeg modtager den Ring, hvormed jeg i et lykkeligt Øieblik troede at fæste min Skjæbne til Din, men jeg beder Dig tillade, at jeg beholder den, Du gav mig, som en Erindring. Du veed ikke, hvor Meget jeg har Dig at takke for. Jeg stod ene og forladt, næsten endnu et halvt Barn, given til Priis for Fristelse og Paatrængenhed. Tanken om Dig bevarede mig. Den gjorde Mere. I den dybe Følelse af mit Uværd, bragte den mig til af al min Evne at søge Det, som engang kunde gjøre mig til Din ydmyge Lige. Noget

har jeg vundet; netop nok, til ikke nu mere at behøve en saadan Bistand. Dig takker jeg herfor, og til Erindring beder jeg om at maatte beholde Ringen. Farvel, og Gud ledsage Dig! Naar vi atter sees, ere vi fremmede for hinanden. Farvel! Susanne Møller."

Verner. Ikke sandt? Det er et rart Brev for en lille Pige, som hun var? Hun skriver jo som et Professorfruentimmer, der har taget Examen.

Høier. Nei, saa vilde hun fulgt den nyere Orthographi.

Verner. Og hendes Haandskrift! Hun, med sine smaa rystende Bogstaver. See det S der!

Høier. Ja, det er virkelig et aparte kjønt S.

Verner. Aa kjønt! Det er Trods fra først til sidst.

Høier. Saamænd — Sidst nok, da S'et staaer i Underskriften. Men vil Du ellers lyde mit Raad, saa gjør Fidibusser af det Brev og gaa over og fri til Frøken Angelique.

Verner (stikker Brevet til sig). Nei, ellers Tak. Een Gang har jeg overilet mig.

Høier. Hvad? Vil Du ikke?

Verner. Aa vil! Jeg vil have Tid til at betænke mig.

Høier. Ja, det er, som bekjendt, et vigtigt Skridt. Men med saadan et Ansigt for Die. (Seer paa Portraitet.) Var den lille Susanne saa smuk?

Verner. Hvor vil Du hen? Ikke halvt. Men Sagen er, at jeg vil have mit Sind i Rolighed først.

Det har alt lettet betydeligt, at jeg har talt med Dig derom. Strax blev jeg — (Standser.)

Høier. Lynende tre Qvart?

Verner. Omtrent.

Høier. Det var der virkelig ingen Grund til. Brevet er overordentlig smukt skrevet, men — ærlig talt —: hun er dog ikke af mine Folk. Et saa selvstændigt Væsen har ingen Nød. Hun vil faae en Mand, og hun vil faae ham under Tøflen, saa sandt som jeg hedder Christian Høier. Det var i Grunden Skade, at hun ikke fik Dig; det vilde været morsomt at see hende faae Bugt med Dig. — Men fortæl mig nu lidt om hvad Folk der findes herude. Først er der da Præsten.

Verner. Nei, han er aflægs. Capellanen.

Høier. Naa.

Verner. Saa er her Forpagter Sørensen. En kostelig Fyr. Jeg tegnede ham, sidst jeg var der. Hvor mon jeg har lagt det? (Leder paa Bordet.) Madamen græd bitterlig over den Foragt, jeg viste hendes Mand ved at tage ham af i Skjorteærmer.

Høier. Men hvad er det? Her er jo mit eget gamle Portrait en caricature. Det var en lystig Aften, da Du tegnede det. Hvorledes kommer det her?

Verner. Aa, det er en Pakke Papirer, jeg har faaet med af Vanvare.

Høier. Men hvad — nei see! (Læser.)

„Som Stjernens Gang i det faste Spor
Ad dens udmaalede Vei,
Som Klippens Grundvold i dybden Jord
Saa er min Troskab til Dig."

Verner. Kom med det!

Høier. Nei bi. (Læser.)

„Men selv om Himmelens Hvælving braft
Og Jorden sank for min Fod:
Jeg trykked Dig i min Arm saa fast
Og tabte ikke mit Mod."

Verner. (river Papiret fra ham.) Aa Sludder!

Høier. Der kom Noget om Svaner; lad mig bare see det!

Verner. Du skal see Fanden! Er det ikke, som om alle mine Ungdomssynder reiste sig imod mig?

Høier. Det var Vers til din første Kjærlighed?

Verner. Concepten. Jeg siger som Du om Tegningen. Det var en lykkelig Aften, da det blev skrevet. Men Tiderne forandre sig.

Høier. Ak ja. Hvad er vi Mennesker? sa'e Hvalfisken. Men læg nu dit Bjørnevæsen af og vær et dannet Menneske, som Du saa godt kan, naar Du vil. Vi maae lidt ind til Familien; jeg længes efter at see Angelique med Portraitet i Mente.

Verner. Gaa Du! Jeg har Noget at bestille og gider desuden ikke være der, nu, der er Fremmede.

Høier. Cousinen? O, det er en meget vakker Pige. En smuk secundair Natur, som ingen Skade gjør.

Anden Scene.

De Forrige. Lindenskjold og Trøger.

Lindenskjold. Høier! Naa, det er Overraskelse paa Overraskelse. Jeg har næsten været to Dage i

Præstegaarden, før jeg hører, at Verner er i Nærheden, og nu skal jeg ovenikjøbet træffe Dig. (Til Verner.) Velkommen hjem, store Mand!

Verner. Det Samme maa jeg sige til Dig.

Lindenskjold. Ja, sidst vi saaes var jo i Rom. (Til Høier.) Det var en udsøgt Kreds, kan Du troe, og jeg var som hjemme iblandt dem.

Høier. I hvad Egenskab? Som Mæcen eller som Skjødehund?

Verner. Han stod Model som artig Dreng.

Lindenskjold. Ja vist. Rom er ellers en yppelig By. Og Fruentimmer — aah! Men det er sandt. Jeg glemmer min geistlige Følgesvend. Hr. Capellan Trøger. Hr. Lieutenant Høier af Marinen.

Trøger. Det skal være mig en Ære at gjøre Hr. Lieutenantens Bekjendtskab. Egnen har just ikke store Mærkværdigheder at fremvise, men dersom De skulde ønske at tage dem i Øiesyn, stiller jeg mig aldeles, saavidt mine geistlige Forretninger tillade det, til Deres Tjeneste.

Høier. Jeg takker forbindtligst. Er her ellers nogen Selskabelighed heromkring?

Trøger. Meget lidt. Just derfor sætte vi saa høi Priis paa ethvert nyt Bekjendtskab.

Høier. Ganske naturligt. Jeg kan da tænke mig, hvad min Ven Verner har været for en Acquisition herude.

Trøger. Hr. Verner er vistnok en meget mærkelig Fremtoning i denne Egns selskabelige Kreds.

Høier. Fremtoning — ah! Hr. Capellanen er Puriſt.

Trøger. Jeg beder Hr. Lieutenanten ikke at ſtille mig i Claſſe med de Sværmere, ſom i politiſk Fanatisme gjøre Sproget til en Afgud. Jeg er visſelig kommen ud over det Livsafſnit, hvor man opſtiller ubetingede Ideer og Fordringer. Selv Religionen betinges af jordiſke Forhold, og ſom førſt Chriſtendommen giver Sprog og Nationalitet deres ſande Betydning, ſaaledes vinder den ſelv Styrke ved ſin Forbindelſe med disſe, og ſikkres for at udarte i aandeligt Sværmeri. Derfor bør den chriſtelige Folkefølelſe vækkes og næres, og hertil bidrager en ſtadig Omhu for ſelv den daglige Tales Ord og Udtryk.

Høier. Ja, men det bliver noget beſværligt.

Trøger. O nei. Med lidt Flid tilegner man ſig ſnart den Opmærkſomhed paa ſig ſelv, ſom er Hovedſagen. Jeg kan uden Forfængelighed ſtille mig ſelv ſom Exempel. Jeg —

Lindenſkjold. (Til Høier.) Aa Du! Hvad det er nydeligt! Hvem er det?

Høier. Frøken Angelique, Datteren af Huſet.

Lindenſkjold. Ah! Det burde jeg gjættet. Angelique.

Høier. Det er et himmelſk Navn. Ikke ſandt?

Lindenſkjold. Altfor himmelſk. Maa jeg bede om Noget mere hyggeligt og opbyggeligt.

Høier. Og maa jeg bede om et Exempel.

Lindenſkjold. Aa, der er jo ſaamange ſaa-

danne gamle Navne. Som nu — hvad siger Du til — Susanne?

Verner (ved Staffeliet, vender sig pludselig). Hvad gaaer hun Dig an?

Trøger. Tager De Forargelse af Hr. Grevens Forkjærlighed for christelige Qvindenavne?

Verner. Naa — saadan. Jeg troede, han talte om min kydske Susanne.

Lindenskjold. Har Du en kydsk Susanne? Hende maa jeg see. (Vender et Maleri.)

Verner. Nei, lad det staae! Lad være! Der er Intet at see paa; det er kun et raat Udkast endnu.

Trøger. Det er mig kjært at høre, at Hr. Maler Verner begynder at henvende sin Opmærksomhed mod Kunstens egenlige Maal. Genremaleriet kan have sin Berettigelse; det falder ialfald sammen med Portraitmaleriet, som Levebrød. Men Historiemaleriet, og navnlig det christelige, er Kunstens egentlige Livsbrød, det, hvorved den tages i et Høieres Tjeneste.

Verner (malende). De kan søge Kondition, om De lyster; jeg er ikke forlegen.

Trøger. Og dog er det den dybere Betydning og egentlige Opgave —

Verner. Ja, hvad mig angaaer, da har jeg nok for idag. Jeg trænger til frisk Luft. Gaae de Herrer behageligst med?

Lindenskjold. Naturligviis. (Til Trøger.) Medmindre De skulde have Lyst til at hilse paa Familien imens?

Troger. Nei, Hr. Greve! Jeg er ikke saa selvkjærlig at adsondre mig, naar den almindelige Stemme er for Spadsereturen.

Tredie Scene.

De Forrige. Angelique og Charlotte.

Verner. Frøken Angelique!

Angelique. De gjorde mig ganske forskrækket. Jeg ventede mindst at finde stort Selskab. Jeg troede at De og Lieutenant Høier vare gaaede ud, og da min Cousine ikke har seet mit Portrait, vilde jeg liste mig til at vise hende det.

Verner. Gud bevares! Det er mig en stor Ære. Tillader Frøkenen?

Høier. Verner maa i Sandhed være Frøkenen taknemmelig for den Leilighed, De har givet ham til at vise sit Talent.

Angelique. Det er en Ære, som jeg deler med vor skikkelige Forpagter. (Til Verner.) A propos af Sørensen: De husker da, at vi ere bedte der iaften. Den stakkels Mand har grebet sig an og anskaffet sig et ganske nyt Stykke i Huset. (Til Høier.) Gjæt hvad!

Høier. Det er mig virkelig umuligt.

Angelique. En Lærerinde. Det skal være et Pragtexemplar, efter hvad han selv forsikrer, og til Hæder for hende er det nok, at han iaften vil gjøre et Gilde i sin egen landlige Maneer. (Til Verner.) Har De seet hende?

Verner. Nei. Jeg har ikke været der, siden hun kom.

Lindenskjold (til Tøger.) Var det hende, jeg saae over Havehegnet, saa er hun udmærket smuk.

Tøger. Efter Beskrivelsen er det ganske sikkert. Tør jeg so —

Angelique. Jeg haaber, at Lieutenant Høier følger med? Man maa virkelig komme mandstærke, for at holde det ud ved en saadan Leilighed. Mama tager ikke med; hun har sin Migraine. Den faaer hun altid, naar Forpagterens lave til Gilde.

Høier. Jeg slutter mig med Fornøielse til Selskabet, hvor Touren saa gaaer.

Verner. Og jeg kommer ialfald. Sørensen er min extragode Ven.

Angelique. Jeg beder Herrerne ikke opholde dem. Et ambulant Atelier er ikke et Sted, hvor der behøves at gjøres Honneurs. Og Hr. Verner tillader vel, at min Cousine og jeg besee Sagerne à notre aise?

Verner. Gud bevares! Dersom jeg kunde være til Tjeneste i Nogenting.

Angelique. Jeg beder. Paa ingen Maade.

Verner. Saa — skal vi? (Vil gaae.)

Tøger. De maa dog idetmindste give mig Tid til at hilse paa Frøken Angelique og forestille hende Grev Lindenskjold, som er standset paa sin Reise til Jylland for at slaae sin Leir op hos os i Præstegaarden. Grev Lindenskjold — Frøken Angelique Crone, der medrette

anfees som hele Egnens Dronning. (Afsides.) De Kunstnere har heller slet ingen Levemaade.

Lindenskjold. Jeg beder Frøkenen undskylde min Paatrængenhed. Men da jeg hørte om min Ven Verners Nærværelse —

Angelique. O Hr. Greve! Gjør ingen Undskyldninger. Det vil være Moder kjært, om De vil gjentage Besøget.

Lindenskjold. Jeg skal ikke tøve med at benytte Tilladelsen.

Høier. Og jeg har den Ære at anbefale mig, som Egnens Dronnings ærbødigste Beundrer.

(Verner, Lindenskjold, Troger og Høier gaae.)

Fjerde Scene.

Angelique. Charlotte.

Charlotte. Nei, hvor det er et deiligt Portrait! Kom dog hen, at jeg kan see Dig ved Siden.

Angelique. Det behøves ikke. Du kjender mig jo.

Charlotte. Hvilken Klarhed i Farverne! Hvilket smukt, og dog saa roligt Udtryk. Jeg veed ikke hvorfor; men jeg kommer til at tænke paa vore Børneaar ved at see det. Kom dog herhen!

Angelique. Nei. Lad mig være i Fred!

Charlotte. Angelique!

Angelique. Jeg hader det Portrait. Jeg vil ikke see det for mine Øine. Vend det om og lad mig være!

Charlotte. Men Angelique! Kjæreste! Bedste.

Angelique. O, jeg er saa ulykkelig.

Charlotte. Hvad er der iveien? Er der kommen nogen Misforstaaelse mellem Eder?

Angelique. Mellem os? Mellem hvem?

Charlotte. Dig og Verner. Jeg tilstaaer, at jeg havde ventet at finde Forholdet anderledes, da jeg tog herud. Efter hvad jeg saae i Kjøbenhavn, tænkte jeg næsten at blive din Brudepige og ikke Du min, som Aftalen var. Jeg mærkede nok, strax da jeg kom igaar, at det stod ikke ganske saaledes. Men hvad! En Kurre paa Traaden løses let, naar man tager det paa den rette Maade. Verner er vistnok noget lunefuld, men det har jo Kunstnere Privilegium paa. Lemp Dig lidt efter ham; Du skal see, han giver Kjøb, naar han kan gjøre det med Ære.

Angelique. Herregud! Troer Du, det var ham, jeg græd for?

Charlotte. For hvem ellers, Kjære?

Angelique. Mig selv! Mig selv! — Hvorfor seer Du saa forundret paa mig? Hvad har et Menneske mere at græde over i Verden, end sig selv?

Charlotte. Det er sandt nok. Men jeg ventede ikke at høre det af Dig.

Angelique. Ikke sandt? Jeg, som er ung og smuk og letsindig og feteret? Og dog forsikkrer jeg Dig, jeg veed tidt ikke hvor jeg skal gjøre af mig selv. Du troer, jeg elsker Verner? Gid jeg gjorde! Jeg vilde blive ulykkelig med ham; men Herregud! saa var jeg da Noget.

Charlotte. Men, kjæreste Angelique! Det Noget var jo værre end Ingenting.

Angelique. Nei, det var ikke. Ingenting er værre end Ingenting. O, Du veed ikke, hvor ødelagt og forqvaklet jeg er. See engang det Portrait! See nu rigtig paa det! Er det ikke smukt? Saadan skulde jeg været.

Charlotte. Men saadan er Du jo, Kjæreste! Det ligner ganske udmærket.

Angelique. Nei, jeg er ikke. Veed Du hvad det Portrait er? Det er lykkeligt. Det er roligt. Det er i Havn. Men det er jeg ikke.

Charlotte. Du elsker ham dog.

Angelique. Du med din Elsken! som om det var nogen Ulykke.

Charlotte. Men hvad er det da egentlig, som trykker Dig?

Angelique. Ingenting. Lede ved Livet, Lede ved mig selv. Jeg bryder mig om Ingenting. Jeg har levet. Jeg søger om mig selv og kan ikke finde mig. Ja, da vi vare Børn! Da var Verden heel og ny og frisk og jeg selv med.

Charlotte. Men hvornaar har Du dog faaet saadanne Ideer?

Angelique. Lidt efter lidt. Derfor vilde jeg jo reise, og fik min Villie som altid. Det hjalp for en Tid. I Paris var jeg aldeles oplivet. Saa traf jeg Verner. En Stund troede jeg virkelig, at jeg kunde elske ham. Fatter Du, hvilken Lykke det vilde været? —

At elske et Menneske! Dengang vare hans Luner som Skygger, og jeg glædede mig ved Tanken om at maatte rette mig efter dem. Men nu er de blevne som sorte Skyer, hvor neppe en Lysstraale skinner igjennem. For Meget er for Meget. Det har jeg ikke Mod til at bære. Og desuden tænker han heller ikke derpaa.

Charlotte. Men hvordan er det dog gaaet til?

Angelique. Veed jeg det? De tre første Dage var han straalende, som i Paris og paa Reisen, dog med en vis Uro. Saa sprang Vinden om. Sort var han, og sort blev han. Selv Mamas Romantik er nær ved at tabe Taalmodigheden.

Charlotte. Men Du er heller ikke saa elskværdig i hans Nærværelse som ellers. Du har noget Forunderligt i dit Væsen; noget Nonchalant og dog Uroligt, som ikke klæder Dig. Du skulde være ganske ligefrem, som naar Du taler med mig.

Angelique. Det kan jeg ikke, for jeg troer ikke mere paa ham — Forstaa mig: Nok paa hans Retskaffenhed, men ikke paa hans Sympathi. Forresten veed jeg godt, at jeg ikke er elskværdig mere. Min Tid er forbi. Saae Du at Høier lo mig ud?

Charlotte. O Snak! Han lo af din gamle Tilbeder, Capellanen.

Angelique. Bare der var noget mere Gehalt i det Menneske, saa tog jeg ham bestemt, just for hans Kanters Skyld, og saa for at blive noget Andet, end det, jeg er. Præstekone, der gjorde Ost og Vadmel og snakkede Gammelt med Bønderkonerne, der kom med

Æg og snuſket Smør og til Gjengjæld bleve tracterede med Caffe. Jeg gad ſeet mig ſelv i den Situation.

Femte Scene.

De Forrige. Høier.

(Under denne Scene trækker Charlotte ſig tilbage og ſeer paa Malerierne.)

Høier. Det kan man kalde Held. Jeg ſneg mig fra de Andre, for engang ret i Ro at ſee paa det deilige Portrait. Og nu faaer jeg endogſaa Leilighed til en Sammenligning.

Angelique. O nei, lad være! See kun paa Portraitet alene. Jeg veed nok, jeg taaler ingen Sammenligning.

Høier. Det maa Frøkenen ikke ſige. Det ſkulde være et ſjeldent Portrait, ſom i enhver Henſeende kunde tage det op med ſin Original. Virkeligheden, med ſin Sandhed og ſin vexlende Sindsbevægelſe, har Fortrin, ſom Kunſten ikke kan naae.

Angelique. Kunſten, med ſin Klarhed og Ro, har Fortrin, ſom Virkeligheden forgjæves ſukker efter.

Høier. Hvorfor forgjæves? I Kunſten er den; idetmindſte i ethvert ſandt Kunſtværk. Den ſkinner igjennem ſelv den meeſt lidenſkabelige Fremſtilling, ſom uden den vilde blive forceret og modbydelig. Men i Virkeligheden bliver den, og efterhaanden ſom den udvikler ſig i Sjælen, følger den med i Følelſers og Stemningers Bølgegang, mildner og forklarer dem.

Angelique. Det er underligt. Jeg synes De taler — (Standser.)

Høier. Hvordan? Jeg beder Dem.

Angelique. O, det er taabeligt.

Høier. Nei, De maa endelig sige det.

Angelique. Jeg synes De taler halv som en Kunstner og halv som en Præst.

Høier. Det Første er rimeligt, thi jeg omgaaes meget med Kunstnere. Men det Sidste falder jo rigtignok noget forunderligt. Det maa vel sagtens være Portraitets Skyld; thi der er Noget i et sandt Kunstværk, som stemmer til Andagt.

Angelique. De ligner kun lidt Deres Ven Verner. Deres Ord ere klare og beroligende og give dog Noget at tænke paa. Hans Yttringer komme hovedkulds. Man veed tidt ikke, om man hører et Orakelsprog eller et Ord uden al Betydning.

Høier. Verner udtrykker sig bedst i Farver. See selv og siig: Hvem taler et smukkere Sprog end han?

Angelique. Men han mener ikke, hvad han siger. Og der er heller Ingen som troer ham.

Høier. Hvor kan De sige — —

Angelique. De troer ham ikke. Kom ikke med Complimenter. Jeg veed, at De troer ham ikke. Seer De! De kan ikke sige mig imod.

Høier. Idetmindste troer jeg ham som Profet.

Sjette Scene.

De Forrige. Sørensen.

Sørensen. Jeg kommer — — Gud bevares! Jeg kommer da vel ikke til Uleilighed?

Angelique. Paa ingen Maade, gode Sørensen! Paa ingen Maade!

Sørensen. Det er mig inderlig kjært. For lille Frøken maa undskylde. Jeg busede saadan ind, fordi jeg kun troede, Hr. Maleren var her. Og saa finder jeg fiint Selskab.

Angelique. Saa De regner ikke Hr. Verner til fiint Selskab?

Sørensen. Det er en anden Sag. Han er nu saa omgængelig. Men, hvad jeg vilde sige: Til Helbreden behøver man da ikke at spørge. Frøkenen har lagt sig et Par røde Kinder til. Jeg har ogsaa lagt mig Noget til. Ha, ha, ha! Vi see da Herskabet iaften?

Angelique. Vi skal have den Fornøielse. Moder er ikke ganske vel, men min Cousine og Lieutenant Høier følger med.

Sørensen. Naa saa Herren der er Lieutenant. Til Lands eller Vands, med Forlov at spørge?

Høier. Til Vands.

Sørensen. Ja, de vaade Veie ere ikke at foragte. Lieutenanten kommer nok tørskoet frem ad dem endda.

Angelique. Charlotte —

Sørensen. Frøkenen har da ikke Noget imod,

at jeg venter paa Hr. Verner. Jeg skal ingen Skade gjøre paa de rare Sager.

Angelique. Geneer Dem ikke!

(Angelique og Charlotte gaae.)

Syvende Scene.

Høier. Sørensen.

Sørensen. Et fiint Stykke Pigebarn. (Seer paa Portraitet.) Der sidder hun nu ligesaa livagtig, som hun staaer og gaaer. Vorherre fordeler dog Alting viselig. Det er nu ogsaa en Maade at tjene sit Brød paa.

Høier. Det er det unægtelig.

Sørensen. Og en Mand kan virkelig føde Kone og Børn ved saadan at male paa Lærred?

Høier. Aa ja. Naar han har Lykken med sig.

Sørensen. Ja, det maa vistnok til. Men hvad jeg vilde sige og ikke lyve: Jeg kom egentlig for at bede Hr. Maleren være sikker til at komme med iaften. Frøkenen kunde jeg nu ikke saadan bede derom; men kanskee Hr. Lieutenanten var saa god at sige det til ham.

Høier. Ja, med Fornøielse. Han talte selv om, at han vilde komme.

Sørensen. Det var brav. Vi gjør et kjønt lille Gilde iaften, skjøndt det jo ikke er Aarstiden. Jeg skal sige Lieutenanten: Vi har faaet en Lærerinde.

Høier. Nei virkelig?

Sørensen. Jo vi har. For det har nu været en Krig mellem mig og min Kone i tretten samfulde Aar.

Høier. Tretten Aar! At staae sig saalænge imod en Kone, det er al Ære værd.

Sørensen. Men saa maatte jeg ogsaa give Kjøb. Naa, Herregud! Sørensen var da ogsaa bleven en anden Mand, end før. Mutter, sa'e jeg, det skal ikke komme mig an paa en 40 Daler eller saa om Aaret. Og glad blev hun. Saa blev der skrevet til Kjøbenhavn, hvor Mutter har en Svoger, der er Urtekræmmer, en meget pæn Familie. Men det var ikke saa let at skaffe, som man skulde troe. Imidlertid fik vi dog En til Maidag. Det vil sige, vi fik hende ikke.

Høier. De fik hende ikke?

Sørensen. Nei, thi først blev hun syg, og da hun kom sig, havde hun betænkt sig. Korsum at fortælle: Det var nok ikke Jomfruen fiint nok.

Høier. Ah!

Sørensen. Lieutenanten maa nok sige det. Saa skrev vi da igjen baade frem og tilbage og endelig, det var alt langt efter Høslets Tid, saa var der en Anden. Mutter havde alt skuret Gulv i Skolen — saadan har det lange Kammer hedt siden Maidag — da kommer der Brev, at Jomfruen var bleven forlovet med en Enkemand med ni Børn.

Høier. Ja, saa var hun undskyldt.

Sørensen. Mutter græd. Men jeg sa'e — og det kan nok være, at jeg satte en Trumf paa — Nu vil jeg Gud døde mig have en Lærerinde. Det vil jeg. Og saa spændte jeg for og kjørte selv til Byen.

Høier. Og det hjalp?

Sørensen. Gu hjalp det. Men knap og nap. Jeg rendte omkring, svedte og stønnede og saae paa den ene Kisel — om Forladelse! — efter den anden; men der var altid Noget iveien. Et reent Spetakkel vil man da heller ikke have i Huset. Har det nu ventet i 13 Aar og 4 Maaneder —

Høier. Ja, saa kan man billigviis gjøre Fordring paa noget Godt.

Sørensen. Naa, som sagt, tilsidst kommer denne lige af sig selv; thi, jeg skal sige os, hun boede i Hus med min Svoger. Gud bevares, lille Jomfru, sa'e jeg og skrabede ud; jeg blev ordentlig ganske flau om Hjertet.

Høier. Hvorfor?

Sørensen. Jo, der er saadan noget Apartig ved hende. Men hun vilde, hun, og helst strax. Det lod til, at hun var kjed af Byen, og det kan ingen Moders Sjæl fortænke hende i. Glad var jeg, pakkede hende ind og kjørte hjem i Triumf.

Høier. Naa, og nu?

Sørensen. Naar vi dog bare maae beholde hende! Naar vi dog bare maae! Hun er rigtig saa pæn mod mine store Piger med, og mod Mutter. Men jeg er dog bange, at hun græmmer sig for Byen alligevel, for bleg seer hun ud, og Christine — Lieutenanten kjender ikke min Christine? — ja hun har to Gange seet hende græde i Enrum, og det er snavs.

Høier. Ja, det er rigtignok et betænkeligt Tegn.

Sørensen. Justement. Derfor er det, vi slaae

os løs iaften, som jeg har overlagt med Mutter, og jeg haaber Æren af Hr. Lieutenantens Selskab.

Høier. Takker ærbødigst.

Sørensen. Ha ha ha! Ja, vi Folk paa Landet veed ogsaa at kumportere os. Og lad mig nu see, at Lieutenanten muntrer hende lidt, som Landsmand og Byes-Barn maa han jo bedst forstaae det. Men ingen Forlovelse!

Høier. Nei, det opsætter jeg, til jeg bliver Enkemand med 9 Børn.

Sørensen. Ha ha ha! Lieutenanten er af mine Folk. Farvel — og god Fornøielse iaften!

Høier. Mange Tak.

Sørensen (gaaer).

Ottende Scene.

Høier (alene).

En fortræffelig Karl. Jeg kan ret tænke mig at det er Noget for Vilhelm. Saadanne Folk forstaaer han at omgaaes, men et stakkels Pigebarn — og just hun, hvis hele Væsen trænger til en Støtte. Det er ogsaa Fanden til Luner, der kan komme over ham; vidste man det ikke bedre, skulde man troe, at hele hans brændende Kjærlighed var bortblæst. Men han har mere Samvittighed, end Nogen troer. Hun har kjendt ham godt, den Anden; et saadant Brev var igrunden det Værste, hun kunde gjøre ham. Men det driver over; hvor Livslykken og borneret Pligtanskuelse komme

i Collision, kan Udfaldet ikke være tvivlsomt hos en dygtig Natur. (Seer paa Portraitet.) Det ligner vistnok; ligner udmærket. Dog mangler der Noget. Det er for roligt. Det har ikke det indtrængende, bevægende Blik, som hendes Øine kan have. Stakkels Pige! Sig selv ubevidst synes hun at bønfalde om min Bistand, at stole paa min Indflydelse hos Vilhelm. Ja, hvad jeg kan gjøre for at lodse ham over hans Usikkerheds Skjær, det skal vistnok ikke blive forsømt.

Anden Act.

En stor, men meget simpel Stue, med et Bord og nogle Stole.

Første Scene.

Madam Sørensen. Madsine. Christine.

Madam Sørensen. Pyntes? Ja vist skal I pyntes; det er der ikke Noget iveien for. Men Folkene skal have deres Middaften først. Fatter meente, vi kom til at give dem en Snaps extra iaften, for at de ikke reent skulde staae med tørre Munde. Det er ligesaa godt de faae den strax, for det er ikke rart at staae for Skænken i Stadskjole. Men sæt ikke Dunken fra Dig og skjænk heller ikke Snapsmaalet for fuldt, især til Pigerne. Og pas paa at tørre det af og sætte det ind med Dunken. Hører Du, Madsine?

Madsine. Ja vist.

Madam Sørensen. Naar Du er færdig med Mellemmaden og Skænkeradsen kan Du pynte Dig. Men pas paa Spisekammernøglen og gaae ikke i Taaget.

Madsine. Aa nei, vist ikke. (gaaer.)

Anden Scene.

Madam Sørensen. Christine. Lise (med en stor Buket).

Madam Sørensen. Ja, Snak har vi nok af. Forleden Dag blev den dog siddendes. Hvor skal Du hen, Lise?

Lise. Paa Skolen, med Blomster til Lærerinden.

Madam Sørensen. Det er Ret, mit Barn! I kan aldrig gjøre nok af hende og aldrig skjønne nok paa alt det Godt, hun lærer Jer.

Christine. Du skal ikke sige Lærerinden: Du skal kalde hende Jomfru Susanne, det veed Du hun kan bedre lide.

Lise. Det gjør jeg ogsaa.

Madam Sørensen. Ja, det var rigtignok ogsaa en Skam andet, for det er grumme kjønt af hende. Hvor er Marie?

Lise. Ved Kilden, at hente Vand til Lærerinden. (gaaer.)

Tredie Scene.

Madam Sørensen. Christine.

Christine (raaber efter Lise). Jomfru Susanne!

Madam Sørensen. Du skal ogsaa altid hakke

paa de Smaa. Lærerinden er dog ellers ogsaa et kjønt Navn, skjøndt —

Fjerde Scene.

De Forrige. Susanne.

Susanne. Jeg syntes, der var Nogen, som kaldte?

Christine. Nei, Gud bevares!

Madam Sørensen. Ja, see der har Du det. Tag Du Dig iagt, at de Smaa ikke snart blive klogere end Du og faaer en bedre Dannelse.

Christine. Det er ikke min Skyld, at jeg ikke har lært Noget.

Madam Sørensen. Ja, nu bider Du mig over, men det finder Jomfru Susanne vist slet ikke kjønt.

Susanne. Christine mener det ikke saadan. Jeg er netop glad over, at hun har Lyst til at lære Noget. Det skulde more mig, om vi prøvede at læse Et og Andet sammen om Eftermiddagen, naar De har Tid?

Christine. Gud, det var deiligt. Ja, men — jeg kan ikke det Allerbitterste.

Susanne. Jeg kunde ikke stort Mere, da jeg var i Deres Alder.

Madam Sørensen. Ja, saa er det rigtig intet Under, at De seer saa bleg og alvorlig ud. Den Lærdom, den Lærdom, den tager paa Folk. Men vi skal nok faae røde Kinder og et fornøiet Ansigt paa Dem, naar de først vænner Dem til det herude. Skjønt —

det er rigtignok kun grumme ringe, hvad vi har at byde Dem.

Susanne. Siig ikke det. Jeg er vis paa, at jeg ingensteds paa Jorden kunde have det bedre, end her.

Madam Sørensen. Aa Herregud! Og De er dog saadan en fiin Jomfru.

Christine. Skal vi begynde imorgen?

Susanne. Med Fornøielse.

Madam Sørensen. Saa faaer Madsine gjøre Dine Dele i Huset. Jeg seer ikke, hvad Skade hun kan have af det. Men gaa nu ind og pynt Dig, som Du havde saa travlt med. Og husk det hvide Sukker og Papiir om Lysene.

Christine. Det skal jeg nok. (gaaer.)

Femte Scene.

Susanne. Madam Sørensen.

Madam Sørensen. Ja, det er ikke Spøg med saadanne Børn, at faae dem vel oplærte med et pænt Væsen. Hun er nu noget knibsk af sig, men et godt Hjerte, det har hun.

Susanne. Jeg gjør overmaade meget af hende.

Madam Sørensen. Ja, ikke sandt? Hun kommer sig nok. Ja, der kan vi rigtignok sige af Lykke, at vi fik Dem i Huset. Jeg skal sige Dem, jeg har nu stridt for det, fra Madsine begyndte at komme i Lærealderen, til nu endelig min Mand fik den Forstand, at han gav efter. Men mangen Gang naar jeg

saadan var ilav med ham, saa sa'e han — ja, jeg vil just ikke sige, hvad han sagde. Han er nu ikke altid saa fiin i sin Mund, for, Herregud! hvor skulde han faae det fra? Men han er dog vel lært, og der gives ingen Mand paa Egnen, der gjør bedre Fremgang i de nye Maader, som i gamle Dage med Mergling og nu med disse Rør, de lægge i Jorden, de maae bedst vide selv hvorfor. Men det var det, jeg kom bort fra, at jeg sagde til min Mand: Herregud, lille Mads, sa'e jeg; om man nu ogsaa skal døie Noget inden Døre, saa er det dog altid en Ære for Folk, at man har en Lærerinde, som Herskabet og Provsten. Ja, Herskabet havde da en Gubernante.

Susanne. Havde de?

Madam Sørensen. Ja, det veed Gud de havde. Men det er en stiv Slags, som jeg nok skal bede Vorherre bevare mig for. Hun havde sin Mikræne, ligesaagodt som Fruen, og var for stor til at komme her i Huset. Men, som sagt, saa fik vi Jomfruen, og lige idet Vognen kjørte for Døren tænkte jeg: Du er dog Kone i Huset iligevel, og paa Kjøkkenet forstaaer hun sig ikke.

Susanne. Men hvor kunde De —

Madam Sørensen. Jo, for man kjender godt sine Mangler, at man ikke er saadan oplært. Men, som jeg ogsaa sagde til Møllerens Kone: Hun er saa ligefrem, at jeg næsten bedre kan tale med hende, end med En af mine Egne. Ja, det er underligt nok, hvorfra det kommer. Og De har dog kun været her saa kort.

Susanne. Men jeg føler mig ogsaa saa hjemme her.

Madam Sørensen. Gud velsigne Dem for det. Ja, jeg siger — og det siger Mads da med, kan jeg tænke — at, saalænge vi leve, skal De saamænd ikke savne et Hjem. For det maa dog være tungt, paa en Maade, for et ungt Fruentimmer, om hun saa er aldrig saa godt lært. Men her i Huset skal det være os en Ære og Glæde at beholde Dem, selv naar de Smaa ere gifte og hjemfarne. Og det siger Mads med.

Susanne. De ere altfor gode imod mig.

Madam Sørensen. Ih Gud bevares! Det var da ogsaa Noget, det. (gaaer.)

Sjette Scene.

Susanne (alene).

De fortræffelige Mennesker. Hvem har før vist mig en saadan Kjærlighed? En! En, fra jeg var lille. Og naar Nogen siden fandt Behag i mig, saa var det for hans Skyld. For hans Skyld havde jeg samlet min Sjæl; for hans Skyld havde jeg udviklet mine Evner. For hans Skyld havde jeg givet Agt paa mig selv. Gud veed, hvad han nu gjør. Vi mødes kanskee aldrig. Vi mødes kanskee engang, naar jeg er gammel og henfalden, og Ingen drømmer om, hvad jeg kunde været. — — Jeg fatter det ikke, at det skulde være forbi; jeg fatter det ikke. Jeg har sovet med det, og jeg har vaaget med det; og pludselig hedder det: forbi. Dersom jeg havde lydt den gamle Mands Raad, han

der selv er saa anseet som Kunstner; dersom jeg havde lydt hans Raad og havde søgt at bryde mig en Kunstnerbane. Naar saa Vilhelm var kommen og havde tænkt paa Ingenting, og saa pludselig saae mig, hyldet og glimrende. Han raadte mig det gjentagent, den Gamle; han raadte mig det under min stille Stræben, han raadte mig det i Sorgens Dødskamp. Men mit Hjerte vendte sig fra den Fortvivlelsens Udvei og jeg søgte Fred i Stilhed. Saa gaaer et Aar, og saa gaaer et til; og hvert Aar drysser et Lag af Valmuefrø over Sorgen, til den sover ind som den bedøvede Syge.

Far, Verden, Farvel!
Fra Dig vil vende min trættede Sjæl.

Og dog er jeg kun nitten Aar og har troet saa fast paa Lykken!

Syvende Scene.

Susanne. Sørensen, med en Lædertaske. **Christine.**

Sørensen. Naa, lille Jomfru! Monstro jeg ikke skulde være velkommen? Her bringer jeg Det, som Jomfruen ikke kan gjætte. Jo, vi har Mintro ogsaa Dannelse paa Landet, og Læ—ærdom, som Mutter siger.

Christine. Jøs! Faer er gaaet ind i Selskabet!

Sørensen. Ja, det skulde jeg mene. Baade til Læsning og Asfemblix.

Christine. Madsine! Madsine!

(Farer ud.)

Ottende Scene.

Susanne. Sørensen. Strax efter **Christine,** og **Madsine** med uhægtet Kjole.

Sørensen. (Pakker Taffen efterhaanden ud.) Ja, det er nu som de unge Foler, de slaae bagud. Men nu skal Jomfru Susanne bare see: Saadan en Taske faae vi, og kan beholde den en tre Ugers Tid, eller mere, saa Jomfruen skal ikke lide Mangel paa Læsning. See her er nu strax en rar lille Bog — „Om Snive, Spat og" — Nei, den var da endelig ikke til Noget. Men bi bare lidt. Naa — den har saamænd været i Hænder. Og det ikke alle vellugtende. „Den smukke Skovpige". Hvad siger Jomfruen til det Titelblad?

Susanne. Tak, den troer jeg ikke, jeg skal have.

Sørensen. Nei, det er nok ikke Noget for de fine Næser. (Christine og Madsine rives om Bogen; Christine beholder den.) Men her er en. Død og Kritte! Den er galant. „Gabrielles Breve til og fra Hjemmet". Det er et flink Pigebarn; hun kjører Læsset baade ud og ind. — Nei see — her faaer vi Smæk for Skillingen. Men hvad Fanden — Titelbladet er jo reent ædt væk.

Susanne. Det er Mallings store og gode Handlinger. Den kjender jeg fra min Barndom.

Madsine. Den tykke Bog!

Sørensen. Og alt det bare priselige Gjerninger. De har nok taget Rub og Stub med. Saa staaer der vel ogsaa Noget om Landmænd? Men det har vel Jomfruen glemt?

Suſanne. Jo, der var viſt Noget om En, ſom ſatte ſin Formue til ved at opføre Steengjerder om ſine Marker.

Sørenſen. Det var Fanden til ſtor og god Gjerning, den!

Suſanne. Nei, men ſaa var der nok en Anden, der laante ham Penge, eller gav ham dem.

Sørenſen. Ja, veed De hvad, lille Jomfru! Det kalder jeg nu Pjank. At give ſaadan en Karl Penge til, det er det ſamme, ſom at kaſte Skaftet efter Kniven. Nei, en Mand ſkal ſaagu forſtaae, hvad han tager ſig for. Lad det ſaa gaae med Reſten, ſom det kan. Saa er her endnu et Riſes Archiv og to Læſefrugter. See ſaa! Nu vil vi lægge hele Stadſen ind til Jomfruen, undtagen denne ſamme ſmukke Skovdame, ſom var noget fordægtig.

Niende Scene.

De Forrige. Madam Sørenſen.

Madam Sørenſen. Herregud! Er I ikke komne i Tøiet endnu, og vi veed ikke, hvad Øieblik vi har Huſet fuldt af Fremmede. Møllerens og Degnens er viſt alt paaveie; de pleie nu ſaa viſt at være de Førſte.

Madſine. Aa Jøſſes! Hvem vil dog hægte mig?

Suſanne. Skal jeg —

Madam Sørenſen. Ih nei bevares, Jomfru Suſanne. (Hun hægter.)

Sørenſen. Nei, det er nok ikke Noget for ſaadanne fine Fingre. Der ſkal Mintro Kræfter til.

Madsine. Ja, det er ogsaa min Stadskjole.

Sørensen. Og den kommer paa til et Stadsgilde. Jeg er ganske bange, Mutter skal faae et Poppelsislag, naar hun hører, hvem her kommer.

Madam Sørensen. Hvad er det dog? — Ja, jeg kan da nok tænke det: Fruen har ikke sin Mikrœne.

Sørensen. Naa, Mutter! Bliv nu ikke forknyt.

Madam Sørensen. Nei, hvorfor skulde jeg lade mig forknytte af hende? Hun er da ikke mere end et Menneske — og storagtig nok endda. Herregud! Det er saamœnd første Gang siden Lise var i Kirke. Men vi ere Alle Syndere for Vorherre. Det er dog iligevel kjønt af hende og velkommen skal hun være.

Sørensen. Ja, men hun har Mikrœnen.

Madam Sørensen. Saa skulde Du da ogsaa skamme Dig Noget, Mads! at komme til mig med den Snak. Man bliver ordenlig altereret.

Sørensen. Men det var jo ikke mig, som sagde —

Madam Sørensen. Var det ikke Dig! Ja, det nytter jo aldrig at trœtte en Mand imod: for Ret skal de have. Men der staaer Jomfru Susanne —

Sørensen. Og kan ikke begribe hvad der gaaer af Mutter. For Sagen var, at jeg mødte Capellanen med en ung Støver fra Kjøbenhavn, som er i Besøg i Præstegaarden, og samme unge Fyr bad sig selv til Gjæst. Gu gjorde han det.

Madam Sørensen. Ja hvad saa? Der er baade fint Brød og Steg og Kager nok.

Sørensen. Men det er en Greve, en rigtig ægte en, Stamherre til Lindenborg og Bollinge.

Madam Sørensen. (Efter en lille Pause.) Han er da kun et Menneske. Og Mandfolk kan man altid komme ud af det med. — Gud skee Lov for Kyllingerne; de, veed jeg, ere gode.

Sørensen. Saa kom vi da forbi den Ledstolpe. Jeg var ganske bange for at kjøre paa med Mutter.

(Madsine og Christine gaae.)

Tiende Scene.

Susanne. Sørensen. Madam Sørensen.

Madam Sørensen. Nei, det er endda ikke af det Værste. Frøkenen kommer da?

Sørensen. Ja, Gud bevares. Og Maleren og en Lieutenant.

Susanne. Hvad er det for en Maler? Er han paa Herregaarden?

Sørensen. Gud velsigne dem! Veed De ikke det endnu? Han skal jo forloves med Frøken Angelique.

Susanne. Men jeg synes, Madam Sørensen har omtalt ham som en ganske simpel Person. Jeg troede det var en Malermester eller Svend.

Madam Sørensen. Nei, Mester er han dog nok ikke endnu, skjøndt han bilder sig mere ind, end det. I sig selv er han af pæn Familie og har sagtens ogsaa faaet en ordenlig Opdragelse. Men jeg skal sige Jomfru Susanne: Han har været tre Aar i Italien, som er et

Land, hvor alle Mennesker gaaer i Skjorteærmer, og Folk reent miste deres gode Dannelse.

Susanne. Tre Aar i Italien? Hvad hedder han?

Madam Sørensen. Han — ih, hvad er det nu, Maleren hedder, Mads?

Sørensen. Verner. Hr. Verner. Men om han ellers har nogen Stadstitel, veed ikke jeg.

Susanne. Og han er forlovet med Frøkenen?

Sørensen. Ikke endnu, det jeg troer. Men det var da nok det, han kom for.

Susanne. Vil hun da ikke?

Sørensen. Jo, hun slog vistnok til. Men han er nu ikke af dem, man tager, hvor man sætter dem. De traf ham paa deres udenlandske Reise, og da blev han strax svær skudt i hende. Og knap var de komne hertil, saa kom han bagefter, og saae ud som det bare Frieri. Men saa faldt han nok i Grubliseringer og har ikke gjort Alvor af det endnu. Det er Skam ogsaa svære Tider for en Mand, der ikke har noget Fast og Riælt at bygge paa.

Madam Sørensen. Ja, han maa nok skamme sig, naar han seer al den Finhed og Herlighed og tænker paa, hvad han selv er. Jeg undrer kun paa, at de Andre ikke har bedre Forstand; for det er dog en daarlig Lykke for en Pige, som Frøken Angelique.

Sørensen. Ja, Mutter har nu et Horn i Siden til ham. Det veed vi nok.

Madam Sørensen. Aa Snak. Men Ret er Ret, og skal være det. (gaaer.)

Ellevte Scene.

Suſanne. Sørenſen.

Sørenſen. Ja, hver har nu ſaadan ſine Rettigheder. — Men, hvad jeg vilde ſige og — — — Herregud, hvad Jomfruen ſeer alvorlig ud! Jeg tør neppe komme frem med det.

Suſanne. Jeg? — Nei, hvad er det?

Sørenſen. Ja, det var rigtignok en Begjæring jeg havde til Jomfruen.

Suſaunne. En Begjæring? Naar jeg blot kan.

Sørenſen. Jo, det er Dem ſaaviſt en ſmal Sag. Det var blot — ja, De maa ikke tage det fortrydeligt op, ſom om De ikke altid var overmaade net og nydelig, men jeg vilde ſaa gjerne, at De iaften, da her kommer ſaamange Mennesker, ſkulde være ſaadan lidt — lidt —

Suſanne. Morſom?

Sørenſen. Ja Gud velſigne Dem! Det var juſt det, jeg meente. De er en prægtig Pige; det veed jeg ſkam nok. Men jeg gad dog ſaa gjerne, at ogſaa de fra Gaarden ſkulde ſee det. De troe nu, de har Alting for dem ſelv.

Suſanne. Og Meget har de. Men vi vil have denne Aften. Vi vil være glade og holde Flaget oppe til det Sidſte. Og ſaa — — god Nat! — Hvad! Skal vi?

Sørenſen. Ja, Gud velſigne Dem! Lad os det!

Suſanne. Godt. Men det er en Hemmelighed

mellem os. Bryd dem ikke om mig; jeg skal nok gjøre dem Ære — for een Gangs Skyld.

Sørensen. De er rigtignok den rareste lille Jomfru, jeg i mit Liv har seet. Det bliver en kostelig Aften.

Susanne. Ja vist. Vi slaae os løs. Nu maa jeg ind at pynte mig.

Sørensen. Naa, det havde jeg endda reent glemt.

(Susanne gaaer.)

Tolvte Scene.

Sørensen (alene).

Det er et Pigebarn! Hvem skulde tænkt det om hende? Hun slaaer skam Sparto til Frøken Angelique. Herregud! Havde vi nu Gubernanten med, saa skulde hun see sine evige Løier.

Trettende Scene.

Sorensen. Madam Sorensen. Lindenskjold. Troger.

Madam Sørensen (i Døren). Gud bevares. Hr. Greve! Maa jeg bede Dem trine indenfor.

Lindenskjold. Jeg beder Fruen undskylde —

Mad. Sørensen. Gud bevares, Hr. Greve!

Lindenskjold. At jeg har været saa paatrængende.

Mad. Sørensen. Ingen Paatrængenhed, Hr. Greve! Maa jeg bede Hr. Greven — Mads!

Sørensen. Jeg maa nok komme Mutter til

Undsætning. Velkommen Hr. Greve! Velkommen, Capellan! Behag at sidde ned. En Pibe Tobak — hvad?

Lindenskjold. Jeg beder.

Sørensen. Naa ja. Jeg faldt nok næstendeels med Døren i Huset. Det har ingen Hast med Tobaken endnu. Og Hr. Greven ryger sagtens ikke uden Cigarer?

Lindenskjold. Aa jo. Man gjør sig skyldig i alleslags Excesser. Men i Dameselskab —

Sørensen. Ja, for Mutter behøver Greven ikke at genere sig.

Fjortende Scene.

De Forrige. Madsine. Christine.

Sørensen. See her har vi vore store Piger: Madsine, og Christine, som blev confirmeret forgangen Paaske.

Madam Sørensen. Nei dog for Greven, Christine!

Lindenskjold. O jeg beder mangfoldigt. Har Frøkenen været ude i det smukke Veir?

Christine. Nei, hun kommer altid med de Sidste.

Sørensen. Ha ha ha, Hr. Greve! Her i Huset har vi ingen Frøkenskab, og jeg troer nok, vi kan leve det foruden.

Femtende Scene.

De Forrige. Høiriis og Madam Høiriis.

Sørensen. Jh, Madam Høiriis, Velkommen. Sid ned! Sid ned!

Madam Høiriis (tager Plads). Jeg takker. Hvorledes befinder Capellanen sig? Det var en deilig Prækken, Capellanen holdt sidste Søndag. Jeg tænkte strax: Kunde vi kun faae min Søn til at sige Amen til Capellanens Prækener, saa vilde jeg ikke begjære Mere i denne Verden.

Sørensen (til Lindenskjold). Det er vor forrige Degns Enke; han døde for en Tid siden, og Kaldet er endnu ikke besat.

Madam Høiriis. Og da min Søn nu har studeret til Skolemester og Degn med bedste Charakteer, synes jeg nok han burde have det, som Herren kan tænke. Thi han har kostet forskrækkeligt ved Jellinge Seminarium, som han foretrak, da han er barnfød i Jylland. Men jeg, som er her fra Egnen, var grumme glad, da min salig Mand fik dette Embed, som var større. Men nu skulde han ikke nyde det mere, og derfor kaldte Herren ham. — Men en Degneenkes Kaar er ringe, som Herren kan tænke, thi hvad er fri Bolig og Græsning til en Ko og —

Sextende Scene.

De Forrige. En Karl stikker Hovedet ind ad Døren.

Karlen. Vil Husbond ikke komme udenfor!

Madam Sørensen. Jeg skal —

Sørensen. Nei bliv kun Mutter! Om Forladelse, Hr. Greve! (gaaer.)

Syttende Scene.

De Forrige, undtagen Sørensen og Karlen.

Madam Høiriis. Greve — Greve —

(Pause.)

Troger. De fører ret et selskabeligt Liv i den sidste Tid, Mad. Sørensen! Det kan jeg lide. En fri og behagelig Selskabstone er en god Ting. Just naar man ifølge sin Stilling er vant til at beskjæftige sig med det Høiere, føler man sig vel stemt ved at hvile ud i utvungen Samtale med Venner og Bekjendte.

Madam Høiriis. Ja Jøsses! Det er en stor Ting.

Madam Sørensen. Det er det rigtignok. Ja, Gud bevares.

Høiriis. Menneskene sættes her i Verden for at være hinanden behjælpelige med nyttig Gjerning, samt til Opmuntring og Husvalelse (med et ømt Blik til Madsine) med kjær Nærværelse.

Lindenskjold. De bør have Deres Faders Kald, Hr. Høiriis! Det er min Mening.

Madsine (sagte til Christine). Det er bestemt et godt Menneske.

Madam Høiriis. Gud give det, Hr. Greve! Gud give, at denne Kaldsrettighed, som dog var noget af det Fornemste, ikke var gaaet ind. Saa kunde man

da rigtig have godt af at træffe en af de Høiere paa sin Vei. Men jeg kan dog aldrig troe Andet, end at saadan en Herres gode Ord alligevel gjør Meget. For, Herregud! De, som give det bort, maae dog have nogen Undseelse.

Lindenskjold. Ja — men det er ikke godt at sige, hvad de undseer dem for.

Trøger. Jeg kan ikke underskrive den gode Høiriis's Bemærkning, at vi ikke skulde være satte i Verden for noget Høiere end —

Attende Scene.

De Forrige. Susanne. Strax efter Sørensen, fra en anden Dør.

Lindenskjold. Frøkenen!

Trøger. Naa, man kan da lykønske Jomfru Møller til Befindendet. Saa straalende har jeg ikke seet Dem før.

Christine (til Madsine). Nei Jøs, Madsine! See paa hende.

Trøger. Maa jeg forestille Jomfru Møller en af mine Omgangsvenner for Tiden, Grev Julius Lindenskjold, Stamherre til Lindenborg og Bollinge: — Jomfru Susanne Møller, Lærerinde hos Forpagter Sørensen.

Lindenskjold. Ja, naar Guderne besøge de Dødelige, vælge de gjerne dem, der boe i landlig Ensomhed.

Susanne. Det røber en fornuftig Smag; men

hvad skal man udlede deraf? Skulde Hr. Greven være en forklædt Guddom, der gjæster den gamle Præst i hans Ensomhed?

Lindenskjold. Nei paa ingen Maade. Det er kun Philemon og Baucis — Hr. og Madam Sørensen — der modtage slige himmelske Besøg.

Susanne. Hr. Greven maa ikke sætte mig i Forlegenhed. Det er mig virkelig altfor vanskelig en Opgave at udfinde, hvem af de to Herrer jeg skal hilse som Jupiter. Skjøndt — det bliver dog nok Hr. Greven, thi Mercurius var sagtens Ceremonimester. Hvad mener De, Hr. Capellan?

(Under disse og de følgende Repliker ankomme Gjæsterne og modtages af Familien i Baggrunden af Stuen, medens Sørensen tillige holder sig til de talende Personer.)

Tøger. Jeg har ikke, som christelig Theolog, havt Leilighed til at gjøre mig saa bekjendt med de hedenske Guddomme, at jeg skal kunne sige det. Men jeg haaber, at har han været det, saa har han udført sit Hverv til Tilfredshed.

Susanne. Fuldkomment.

Sørensen. Mercurius? Ja, det var nok en klog Karl. Jeg har læst etsteds, at han var alle Skjælmers Gud, og det skal der skam Forstand til.

Christine. Jøs dog! Faer er ogsaa lært!

Sørensen. Ja, min Tøs. Det griber om sig. Men der har vi nok dem fra Gaarden.

Nittende Scene.

De Forrige. Angelique, Charlotte, Verner og **Høier.** De komme efterhaanden frem i Forgrunden til Venstre. Susanne staaer til Høire, med Lindenskjold, Troger og et Par Gjæster, saa hun ikke bemærkes af dem.

Lindenskjold. Er her for hedt? Skal jeg aabne et Vindue?

Susanne. Mener De? Jeg veed dog ikke.

Lindenskjold. Jeg syntes, Frøkenen skiftede Farve.

Susanne. (Rystende.) Nei, det er ikke Farven, men Lyset begynder alt at svinde. Det er underligt at see, hvordan Dagen tager af. Jeg fryser og ryster allerede ved at tænke derpaa. Saa begynder Vinteren, som døde i forrige Maaned og den kan blive lystig nok — men — —

Angelique. Ja, det træffer virkelig meget uheldigt. Den Migraine er Mamas værste Fjende. Imidlertid seer De, at jeg bringer Dem Erstatning i min Cousine, som kom ud til os igaar.

Charlotte. Ja, det lader jeg ikke gaae fra mig. Jeg har havt mangen glad Dag her i Huset.

Madam Sørensen. Frøken Charlotte har nu altid været saa velvillig.

Lindenskjold. Men Frøken! Jeg kan virkelig ikke fatte Deres Mening.

Susanne (leer). Er det saa underligt? Jeg selv kan heller ikke.

Sørensen. Ja, paa de Maader komme vi nok ikke videre. Men Død og Kritte! Jeg glemmer reent at være Ceremonimester — hvad Capellan? Hr. Verner!

Aa gode Hr. Verner! Maa jeg præsentere Dem Jomfru Susanne Møller — Hr. Maler Verner og en rigtig flink Fyr. Ja de kjende da sagtens hinanden, da de Begge er fra Kjøbenhavn — ha, ha ha!

Susanne. Jeg har virkelig kjendt Hr. Verner i min Barndom, men ventede mindst at finde ham herude paa Landet.

Sørensen. Nei, kjender De ham virkelig? Aa Jomfru Susanne! De er dog en Strik.

Susanne. Jeg! Nei, det maa De ikke sige. Men da jeg idag hørte, at Hr. Verner var herude og ventedes i Aften, følte jeg, at han, der har været saa vidt omkring og seet saa meget, ganske naturligt maatte have glemt et stakkels Barn, som jeg var. Og saa vilde jeg ikke, at De skulde sætte ham i Forlegenhed ved at præsentere mig som en gammel Veninde — thi De tager nu Alting mere inderligt, end andre Mennesker.

Sørensen. Ja, jeg skulde skam ikke glemt Dem, om jeg havde været Hr. Verner. Det er vist.

Verner. Jeg har ikke glemt Frøkenen. Men jeg kan netop derfor neppe kjende Dem igjen. De har forandret Dem.

Susanne. Ja, Tiden er jo Menneskenes Fjende. Dagene bringe, undertiden, men Aarene tage.

Sørensen. Det bliver jo et heelt Regnestykke.

Susanne. Og jeg er ikke stærk i Regning. Allermindst i at trække fra; det lader jeg altid Andre gjøre for mig.

Sørensen. Og saadan en lille Jomfru som

Jomfruen kan altid være vis paa at have unge Herrer nok til at gjøre det. Bare hun klukker, vil de komme farende som Kyllinger, naar der strøes Korn.

Susanne. O Hr. Sørensen, det behøves ikke. Een er nok; mine Regnskaber ere slet ikke saa vidtløftige.

Lindenskjold. Saa haaber jeg at blive den Ene. Jeg lægger mig ganske for Frøkenens Fødder.

Trøger. Jeg skal visselig ikke være mindre beredvillig.

Angelique. Hvad er det for en ung Dame, Madam Sørensen?

Madam Sørensen. Ja Gud, Frøken! Det er rigtignok, med Skam at tale om, vores Lærerinde. Men jeg havde da heller ikke vidst, at hun var saa overmaade fin, før iaften. Ja, man veed snart hverken ud eller ind.

Angelique. Det lader virkelig til, at alle Herrerne ere charmerede i hende.

Madam Sørensen. Ja, Frøkenen maa undskylde; jeg kan ikke for det.

Angelique (fornærmet). Hvad tænker de paa, Madam Sørensen?

Susanne (kommer hen til Madam Sørensen). Er der ikke Noget, jeg kan hjælpe Dem med? Her er saa mange Gjæster. Lad mig tage den ene Bakke.

Madam Sørensen. Gud, Frø — Jomfru!

Susanne. Regn ikke, hvad Greven kalder En. Han er en Kjøbenhavner. Der siger man altid Frue og Frøken; de kjende ikke Andet.

Madam Sørensen. Da har jeg dog været i Kjøbenhavn før i min Tid.

Susanne. Ja, det var dengang. Men dette er den nye Skik.

Madam Sørensen. Er det virkelig? Aa Jomfru Susanne! De gjør dog ikke Nar af os?

Susanne. Kjære Madam Sørensen! Hvor kan De troe? De, som ere saa gode imod mig.

Madam Sørensen. Ja, De har rigtignok et Par ærlige Øine. Saa tag da Bakken i Guds Navn.

(Susanne byder om, Lindenskjold og Troger ville hjælpe.)

Charlottte. Jeg er virkelig bange, Capellanen bliver Dig utro, Angelique! Han gjør ordenlig Cour.

Angelique. Tant mieux. Det er Morskab at see, naar det kun ikke gaaer ud over En selv. Læg Mærke til Verner; han staaer ganske fortabt.

Charlotte. Du troer?

Angelique. Troer? Tvivler Du? Men jeg skal nok faae Sandheden ud af Høier, dersom han ellers ikke ogsaa er besnæret af denne nye Armida.

Sørensen. See det kalder jeg en pladseerlig Aften. Man føler sig ordenlig saa let om Hjertet, som da man endnu sled paa sin Confirmandkjole. Men nu maae vi have nogle rette Løier, saa vi imorgen kan sige, at vi slog os løs. Hr. Lieutenanten er nok Mand for at finde paa det, og Hr. Greven og Hr. Maleren. Ialfald hitte Damerne nok paa Noget. Knald og Fald — jo galere jo bedre. Skal vi lege Julelege ved Sommertid — Hvad?

Suſanne (efter et Øieblikks Pauſe). Min Stemme har det.

Lindenſkjold. Og min.

Trøger. Og min.

Sørenſen. Men hvad ſiger den lille Frøken? Og Frøken Charlotte?

Angelique. O, for mig ret gjerne.

Charlotte. Mig ſkal det være en Fornøielſe.

Sørenſen. Saa er Sagen afgjort. Naa, Mutter! Bered Dig nu paa at ſee Huſet ſat paa den anden Ende.

Tredie Act.

En mindre Stue, med en Dør i Baggrunden og en ved Siden til Venſtre. Foran tilhøire et Bord med Præſenteerbakker, Vandkaraffe og Glas.

Første Scene.

Endeel af Selſkabet, blandt hvilke Angelique, Charlotte og Trøger, ere i Begreb med at gaae ud af Døren i Baggrunden. Verner vil følge med, Høier holder ham tilbage.

Verner. Høier.

Høier. Nei bliv! Jeg maa dog tale et fornuftigt Ord med Dig. Jeg har luret derpaa den hele Eftermiddag. Det var hende? Naa, hvad ſiger Du? Hvad ſiger Du?

Verner. Aa — aah — Hun har taget ſig op.

Høier. Det har hun ſikkert. Men paa en anden

Viis, end man skulde ventet af Brevet. Hun er jo en fuldendt Coquette. Julius hænger alt fast.

Verner. Han hænger jo i hvert Skjørt han seer.

Høier. Og Capellanen! Det er kosteligt.

Verner. Ja vist. Han seer sig vel om efter en Madame.

Høier. Da synes hun mig ikke meget skikket dertil. Men Du? Hvad siger Du? Har Du ikke mindste Smule Eftervee, — Nachgefühl — ved at see hende?

Verner. Ikke det Bitterste. Ikke det Allerbitterste. Jeg beder Vorherre bevare mig. Den Slags intrigante Damer er ikke min Sag. Julius og hans to Grevskaber, det er Noget for hende. Glück zu! Hun er ham vel undt.

Høier. Angelique er smukkere; meget mere qvindelig ubestemt og indtagende. Selv hendes smaa Nykker, selv hendes Blaseerthed, som dog i Grunden er Barnagtighed og Forkjælelse, behager mig mere end den Andens Blanding af Undseelse og ædel Fripostighed. Jeg hader disse udstudeerte Fruentimmer, og dersom det Væsen ikke er paataget, saa vil jeg lade mig hænge. Men Herregud! Hvorfor har Du saa travlt?

Verner. Aa, jeg maa dog see, hvad der gaaer for sig derinde.

Høier. Naa, det havde jeg mindst troet, at Du var bleven en saa ivrig Dyrker af Ordsprogslegen. Jeg syntes netop Dit onde Lune kom igjen, da den begyndte. Før var Du ret oppe; Du gav den passionerede Elsker

med megen Effect. Du og Angelique dannede ordenlig Tableau.

Verner. Virkelig? Det glæder mig.

Høier. Vilhelm! Det er en fortræffelig Pige. Elsker Du hende ogsaa rigtigt?

Verner. Ja vist gjør jeg. Det er jo godt at see.

Høier. Thi det vilde være Synd at drive Spil med hendes Følelser.

Verner. Ja, Gud bevares. Jeg er rasende forelsket i hende. Men see til, at den Leg faaer en Ende; thi den Renden ud og ind i to Partier er til at blive gal over.

Høier. Ja, jeg sørgede dog for at faae Dig paa det rette Parti.

Verner. Det er sandt. Men den Slags Morskab faaer man snart nok af. Man føler sine Aar. (Tummel udenfor.) Hu hvor de lee! Jeg bliver ganske vammel om Hjertet ved at høre det.

Høier. Hvor vil Du hen? Din gode Ven Sørensen.

Verner. Der er det igjen. Hi hi hi! Jo, den Bjælde kjender jeg.

Anden Scene.

Høier. Angelique. (Verner gaaer, idet hun kommer.)

Angelique. Det er nogle rette Anførere, vort Parti har. Hele det herculiske Aandsarbeide med Gjætningen hviler paa mig.

Høier. Undskyld, Frøken — (Vil gaae ind.)

Angelique. Nei, bliv kun lidt her. Jeg er ganske glad ved at trække Luft et Øieblik, thi derinde løber det rundt for En. — Den landlige Fryd og Livsfylde er for stærk for civiliserede Mennesker. A propos af Civilisation: Hvad siger De om Mamsellen — Lærerinden?

Høier. Ih nu! Ingen fuldendt Dame, men gode Elementer.

Angelique. Coquet. Hun er coquet.

Høier. Det er Damernes Rettighed.

Angelique. Rettighed! De forstaaer dog ellers at tale et andet Sprog. Siig mig: Holder de virkelig af Coquetteri? Undskylder De det? Behager en saadan Pige Dem? Jeg maa sige: mig mishager hun høilig.

Høier. Hun er heller ikke efter min Smag.

Angelique. De har dog næsten ikke havt Øinene fra hende den hele Eftermiddag.

Høier. Jeg ikke!

Angelique. Nei. Og undertiden saae De hen til Verner og mig, som om De vilde sammenligne.

Høier. Frøken —

Angelique. Bliv ikke bange. Jeg gjør virkelig ikke Fordring paa at komme i Betragtning. Coquetteri og Viisen sig er ikke min Sag. — Og saa har hun desuden ikke den lette og uforstyrrelige Ro i sit Væsen, hvorpaa man kjender den sande Dame.

Høier. Ja, paa Damevæsen sætter jeg i det hele taget ikke synderlig Priis.

Angelique. Virkelig? Tør man spørge, hvilke Egenskaber der da især fængsle Hr. Lieutenanten?

Høier. De ægte qvindelige. (Lidt drillende.) Uskyldighed, Mildhed, Mistillid til sig selv og kjærligt Sind mod Andre.

Angelique. (Spydig.) Det er Skade, at den middelalderlige Skik med Rosenbrude er gaaet af Mode. En Rosenbrud, der førtes i Triumf gjennem Landsbyen: det vilde være Noget for Dem.

Høier. Naar hun var smuk —

Angelique. O, Dyden var nok. Men vi stakkels Dannelsens Børn kjende ikke til Mildhed og Mistro til os selv. Den qvindelige Ydmyghed maa søges i Bøger og Bønderhytter.

Høier. Ja, i de første findes den ganske bestemt.

Angelique. De har kjendt Mamsellen tidligere?

Høier. Jomfru Møller? Nei.

Angelique. Mig syntes dog, hun hilste saa bekjendt paa Dem.

Høier. Nei, det var paa Verner.

Angelique. Naa saa han har kjendt hende. — Nøie? — De, som hans Ven, maa dog vide Noget derom.

Høier (afsides). Ah! — (Høit.) Nei, nøie kan Bekjendtskabet neppe være, thi, skjøndt jeg før hans Reise var hans fortrolige Ven, veed jeg aldrig at have hørt hende nævne.

Angelique. Ja, Saa maae vi vel ligesaa gjerne gaae ind til det meget fornøielige Selskab. Nei, mens

jeg husker det: Jeg kunde egentlig have et godt Raad at give Dem.

Høier. Det skal blive modtaget med al Taknemmelighed.

Angelique. Det fortjener det virkelig ogsaa.

Høier. Nu! Jeg er overordenlig spændt.

Angelique. Man siger ialmindelighed, at Søofficererne have megen Tid tilovers.

Høier. Det er desværre sandt.

Angelique. Og Deres Ven Verner fremhævede engang, da han omtalte Dem med særdeles Varme — jeg forsikrer, at jeg har været ganske nysgjerrig efter at lære Dem nærmere at kjende, siden den Tid — han omtalte Deres særdeles Iver for hvad han i sit eiendommelige Sprog kaldte „Menneskehedens gemene Bedste," som Dyd, Opdragelse og Sligt. Nu, da jeg af Erfaring har lært Lieutenantens sjeldne Gaver i denne Retning at kjende, synes jeg, det var stor Synd, om de ikke rigtig skulde komme for en Dag. Hvad mener De om at holde en Cyklus af Forelæsninger for Damer, over qvindelig Idealitet, eller Rosenbruden, som Hjertet drømmer sig hende? — Eller at aabne et Cursus i Ydmyghed og alle qvindelige Dyder? Jeg forsikrer Dem, De vilde faae et overordenligt Tilløb.

Høier. Det er et ægte homøopatisk Forslag! Et Gran Cursus og Forelæsning, for at curere Tidens qvindelige Characteersygdom!

Angelique. Nei, nu gjør De mig mere satirisk, end jeg er. Men tænk derpaa! Jeg havde ifinde at

begrave mig i landlig Ensomhed til Vinter; men i det Øieblik, De aabner Deres Ydmygshedskilde, kommer jeg til Byen, for at øse min Draabe deraf.

Tredie Scene.

De Forrige. Madam Sørensen, med en stor Præsenteerbakke.

Madam Sørensen. Gud bevares! Staaer Frøkenen her? Er der ikke Noget, jeg maatte opvarte med? Thi Børnene ere saa fortumlede af bare Glæde, at de ikke kunne fatte det Mindste i deres Hoved. Men det er ogsaa en deilig Leg, og jeg kunde selv sætte mig ganske andægtig hen og see paa den, naar jeg bare havde Stunder.

Angelique. Ja, det er forskrækkelig morsomt.

Madam Sørensen. Ikke sandt? Der er saamæn Mange, der vil huske den Aften, og det om Aar og Dag. Lidt Syltetøi? Et Par Kleiner?

Angelique. Nei, jeg beder.

Madam Sørensen. Et lille Glas Limonade?

Angelique. Tusind Tak, nei. Jeg maa ind til mine Forretninger. (gaaer med Høier.)

Fjerde Scene.

Madam Sørensen (alene).

Herregud! Det er vel ikke som paa Herregaarden. Men en fornøielig Aften er det iligevel, og et Gilde, som vil spørges. See nu til den lille Frøken, som stod

her med Lieutenanten. Ja, ham skulde hun have; han er da ogsaa af hendes Stand og i en anderledes Levevei. Jeg er bange, det creperer hende, at Herrerne gjør saameget af Jomfru Susanne, som heller ikke er rigtigt; for, Herregud! Herskabet er dog Herskabet. Men det spørge saadanne Grever kun lidt om. — Bare han mener det riælt, Greven, for de Kjøbenhavnere skal jo være grumme letsindige. Og hun er dog kun et ungt Pigebarn, saa fin hun ogsaa er. Jeg maa rigtig see at tale med Mads om det.

femte Scene.

Madam Sørensen. Susanne. Lindenskjold. Sørensen. Christine. Madsine. Hoiriis, og flere Gjæster komme fra Døren i Baggrunden.

Sørensen. Aa ja! Aa ja! Det kan man kalde Morskab. Nei, man maa rigtignok lade Kjøbenhavnerne, at, i Alt, hvad som er til Unytte, tage de Luven fra os. Nu har jeg været til mange Julegilder, men aldrig seet Noget, som denneherfens Ordsprogsleg. Man maa ordenlig lægge sit Hoved i Blød.

Christine. Men hvad skal vi nu ha'e? Hvad skal vi nu ha'e?

Susanne. Ja, jeg kan ikke mere.

Sørensen. Kunde vi ikke tage, som jeg vil nu sige, Gaasesti, saa vi Mandfolk spillede ikke med, men alle de gode Damer stod i en Flok og sagde gæk, gæk, gæk, det bedste de kunde?

Susanne. Det var et ypperligt Indfald. Jeg er Gaas, selv i det Ydre, men de Andre see jo noget brogede ud.

Sørensen. Aa, det skal Mutters Lagener gjøre godt for.

Christine. Men skal der da slet ingen Gasser være?

Sørensen. Tøsen har skam Ret. Jeg faaer vel at gække med. Aa Mutter! Hør!

Madam Sørensen. Ja, jeg vilde ogsaa talt et Ord med Dig, Mads!

(Hun og Sørensen gaae.)

Sjette Scene.

De Forrige, undtagen **Sørensen** og **Madam Sørensen.**

Lindenskjold. Hvis Nogen gjætter paa Gaaseflok, protesterer jeg paa det Bestemteste, thi saalænge Frøkenen er iblandt os, kan Opløsningen kun blive: Den forvildede Svane.

Susanne (farer sammen). Svane! — Ja, den — — „Vel Svanen slaaer sine Vinger ud, alt til den vildsomme Flugt — —"

Lindenskjold. Det Digt kjender jeg ikke.

Susanne. Aa, det er blot nogle gamle Riim, jeg har lært i min Barndom. Gud veed, hvordan de foer mig gjennem Hovedet.

(Høiriis og Madsine ere komne fremad.)

Høiriis. Forsynets uransagelige Styrelse viser

sig baade i Stort og Smaat, at jeg skulde have den Lykke at komme i Classe med Jomfru Madsine.

Madsine. Ja, Jøs! Jeg var saa bange, at Lieutenanten skulde tage mig.

Høiriis. Det opliver mit Hjerte at høre —

Madsine. Min Gud, Hr. Høiriis! Nei for jeg meente — — Jeg er saa bange for Frøken Angelique.

Høiriis. Vi Mennesker burde dog ikke være saa haardhjertede imod hinanden, at vi strax tilbagetage hvert venligt Ord, som vi forundte hinanden.

Syvende Scene.

De Forrige. Sørensen, med et heelt Læs Lagener paa Armen. **Mad. Sørensen.**

Sørensen. See saa. Her er Gaasefjer, skulde jeg mene. Nu —

Træger (slaaer Døren op). Behag at komme ind.

(Alle gaae undtagen Madam Sørensen.)

Ottende Scene.

Madam Sørensen (alene).

Det lettede, at jeg fik sagt det til Mads. Man har dog et Ansvar, saadan i sit eget Hus. See saa, nu vil jeg blot ordne denne Bakke — (Hun faaer Øie paa Verner, som kommer) Aa nei, det har da ikke saa farlig Hast.

(gaaer hurtigt.)

Niende Scene.

Verner (alene).

Puh — jeg qvæles. Jeg maa have et Glas Vand. Affectation og Lummerhede kan nok gjøre det af med et Menneske. — Om jeg gik hjem med det Samme og lod dem udføre deres rare Comedier for dem selv? — Men saa vilde hun troe, at hun havde fordrevet mig fra Huset. Nei, den Triumf skal hun ikke have. Kan hun tage Sagen saa let, saa kan jeg langt mere. (Det lyder indenfra: Gæk, Gæk, Gæk!) Nu kan jeg da sige, at jeg har faaet min Samvittighed beroliget. (indenfra: Gæk, Gæk, Gæk!) Hvilket Spektakel! De Mennesker ere jo ravruskende gale. Jeg hører tydeligt hendes Latter igjennem. Og Julius — jeg kunde dreie Halsen om paa denne affecterede Dreng.

Tiende Scene.

Verner. Sørensen.

Sørensen. Naa, Hr. Maler! Der kan vi rigtignok sige, at vi more os idag. Ja, vi Folk paa Landet, naar vi først begynder, ere vi ikke altid at kimse ad. Hvad siger De til vor Lærerinde? Hvad siger De til Jomfru Susanne?

Verner. Hun lader til at have et meget lystigt Sind.

Sørensen (langtrukkent). Lystigt Sind? Jo, jeg skal love for det. De skulde have seet hende igaar og

iovergaars. — Men der gives ikke Mage til Pigebarn. Hør, veed De hvad, Maler! Hende skulde De Pinedød tage af: Det var et Arbeide, som kunde gjøre Dem Fornøielse.

Verner. Jeg tvivler paa, at hun vilde vise mig den Ære at sidde for mig.

Sørensen. Ih Gud bevares! Hun gjør sig saamænd ikke kostbar. Mutter mener vel, at hun snart bliver Grevinde; men det tør jeg nok sige, at det ikke vil gjøre nogen Forskjel paa hende. Hvad er han ellers for en Fyr, den Greve? Er han saadan noget riæl og paalidelig i de Dele?

Verner. Aa, han er vel ligesom Andre.

Sørensen. Ja det er ikke for Det. Jeg mener, Jomfru Susanne kan nok klare for sig selv.

Verner (med Eftertryk). Ja, det kan hun sikkert.

Sørensen. Men Fruentimmerne har det nu med Betænkeligheder. Herregud! Jeg vilde skam nødig af med hende. Jeg saae heller, at en af mine Kjørehopper styrtede.

Verner (ærgerlig). Jeg veed da heller ikke, at Faren er saa overhængende.

Sørensen. Ikke? Ja, Maleren kjender bedst saadanne Folks Manerer og Paalidelighed. Det var nu ogsaa et Indfald af Mutter; det gjorde mig ganske benauet i al min Lystighed. For man vil jo ikke staae Pigebarnets Lykke iveien, men Enhver er dog sig selv nærmest.

Verner. Ja vist. Derfor gjør man Dumheder fra først til sidst.

Sørensen. Det var Fanden til Philosophi! Nei, veed De hvad: hver Mand sørger for sig og Sine; det ligger nu saadan i Naturen. Men jeg er tosset, at staae her og tale Fornuft med Dem, mens der er saamegen Lystighed derinde. Saadan Fornøielse faaer man ikke hver Dag paa Aaret. Kom ind med, Maler! og slaa Gjækken løs, mens Leiligheden er der.

(Gaaer.)

Ellevte Scene.

Verner (alene).

Sig og Sine! Men nu er det bagefter. Havde jeg blot aldrig sendt hende det forbandede Brev! Havde jeg blot seet hende først, blot saameget som mødt hende paa Gaden. Men hun maa have glemt mig før den Tid. Hun har havt for meget med sig selv at gjøre og med sin egen Udvikling. Just ligesom jeg. Og saa! Forgudet af alle Mennesker. Og denne forbandede Julius med sit indsmigrende Væsen. Nei, tabt er tabt; jeg vil idetmindste ikke gjøre mig til Nar.

Tolvte Scene.

Verner. Susanne. Lindenskjold og Trøger komme.

Susanne. Gjør Dem ingen Uleilighed. Jeg er bedre bekjendt i Huset, end De.

Lindenskjold. Men jeg er naturlig orienteret i Forpagtergaarde. Vil Frøkenen see?

(Byder hende et Glas Vand.)

Susanne. Nei, det var til Frøken Crone. Kanskee De vilde bringe det ind.

(Lindenskjold gaaer.)

Trettende Scene.

Werner. Susanne. Troger.

Troger (uden at see Werner). Det er en vakker ung Mand, Grev Julius, men flygtig, som man kan vente det i hans Stilling. Livets sande og varige Lykke findes ikke i de Stores Kreds. Den ædlere Trang i et Menneske finder ligesaa lidt sin Tilfredsstillelse i tom Forfængelighed, som i den Udannedes raa Godmodighed. Nei, kun de Mennesker, der høre til Verdens Middelstand og Aandens Adel, formaae fuldkomment at skatte hinandens Værd og føle Livets Lykke ved hinandens Side. — Vi haabe snart at see Dem i Præstegaarden, der vil føle sig stolt af at modtage saamegen Aand, Ynde og Skjønhed under sit beskedne Tag. (Susanne har skænket et Glas Vand.) Nei, undskyld! Nei, jeg tør paa ingen Maade tillade Dem at drikke, saa ophidset, som De er. Deres Haand ryster jo, saa De neppe kan holde Glasset.

Werner. De tager Commandoen tidligt, Hr. Capellan! De skulde dog bie, til De kom under Præstegaardens beskedne Tag.

(gaaer ud ad Bagdøren.)

Fjortende Scene.

Suſanne. Trøger.

Trøger (overraſket). Det fatale Menneſke! Jeg anede ikke hans Nærværelſe.

Suſanne. De ynder ikke Hr. Verner?

Trøger. Der gives Naturer ſom ſtaae antipodiſk (fatter ſig fuldkommen) — fodmodſat mod hinanden. Han og jeg ere ſaadanne.

Suſanne. Og han er forlovet med Frøken Crone?

Trøger. Stakkels Pige! Hun kjendte kun lidt ſit ſande Bedſte. Ak, yndige Jomfru Suſanne — —

Femtende Scene.

De Forrige. Flere af Gjæſterne, ſom ſtimle ſammen om Bordet og drikke Vand, **Chriſtine, Sørenſen, Verner, Lindenſkjold, Høier,** tilſidſt **Angelique** og **Charlotte,** komme fra Bagdøren.

Sørenſen. Der har vi det. Naar et Nød gaaer til — Vands — om Forladelſe mine Damer! — Det var ſkam godt, de ikke hørte mig — hvad, Maler?

Verner. Aa, vi to ſætte os ud over alle Ceremonier.

Chriſtine. Men ſkal vi ikke lege? Jomfru Suſanne! Skal vi ikke lege?

Suſanne. Tys, Kjæreſte! Siden. — Hvad ſiger Frøken Crone om at gaae lidt udenfor og trække friſk Luft?

Angelique. O jeg veed ikke. Ja, for den Sags Skyld kan jeg ligesaagodt gaae som blive.

(Alle gaae ud af Sidedøren undtagen Verner, Høier og Sørensen.)

Sextende Scene.

Verner. Høier. Sørensen.

Sørensen. Ha ha ha! Hun tager ordenlig Commandoen. Hvad sige de Herrer? Hvad sige de? — Ja, jeg maa med; jeg skal skam ikke være den Sidste til at gjøre min Opvartning.

(gaaer samme Vei.)

Syttende Scene.

Verner. Høier.

Høier. Naa da?

Verner. Capellanen var ifærd med at frie til hende før.

Høier. Das wäre! Det kalder jeg Hastværk. Og Du?

Verner. Jeg vil betænke mig paa det. Enten frier jeg imorgen tidlig til Angelique, eller jeg reiser tilbage til Kjøbenhavn.

Høier. Reiser?

Verner. Kanskee til Italien. Luften her i Landet begynder at smage mig beklumret. Frihed og Kunst: det er mine Guder.

Høier. Vilhelm —

Verner. Det er ikke hende, der fortrænger mig.

Jeg bryder mig ikke om hende; ikke en Døit. Men hun har gjort mig kjed af sig selv og andet Mere.

Høier. Og Angelique? Den stakkels Pige gav sig ilag med mig før, og havde jeg været en forfængelig Person, som gode Venner undertiden beskylde mig for, kunde jeg ordenlig troet, at det gjaldt mig selv. Men alt hendes Drilleri, hvorigjennem det urolige Sind dog skinnede, skulde dække over et Spørgsmaal om Dig og den Anden. Hvad vil hun ikke føle ved et saa pludseligt Opbrud?

Verner. Aa, hun bryder sig ligesaalidt om mig, som jeg bryder mig om hende.

Høier. Hør, Vilhelm! Lad os tale alvorligt. Man har dog en Smule Samvittighed, om man just ikke bærer den tilskue. Jeg kjender dine Luner, og jeg opfatter mine Venner ikke i Enkeltheder, men i Helhed. Derfor har jeg stolet paa Dig og stoler paa Dig, uden al philistrøs Gaaen-irette. Du veed selv, at jeg ikke anlagde den moralske Pligtmaalestok, da Du var desperat over Din første Forlovelse.

Verner. Nei, det var Synd at sige.

Høier. Vi ere alle Mennesker. Jeg tænker, det skal i Reglen gaae haardt til, naar den ene unge Mand skulde have Noget at lade den anden høre. Men for Angelique interesserer jeg mig, og derfor kan jeg ikke tie. Det er en god Pige, ganske anderledes end jeg tidligere har troet, da jeg kun saae hende i hendes tilvante Damerolle. Men lapsede ere vi jo Allesammen, om ikke af anden Grund, saa af Mangelighed.

Verner. For mig gjerne. Er jeg lapset, er det mig lige kjært.

Høier. Nei, Du har det rigtignok i anden Retning. Naa, Vilhelm — Det er forbandet flaut at staae her og tale Moral: men lov mig saa at være samvittighedsfuld og forsigtig med Angelique.

Verner. Samvittighedsfuld? — Hør, tal ikke til mig om Nogenting iaften. Imorgen skal jeg svare Dig som et fornuftigt Menneske.

Høier. Det er et Ord. Fortryder Du hvad der er skeet, staaer det vel til at gjøre om igjen. Har hun virkelig glemt Dig paa den korte Tid, saa er hun ialfald ingen Sorg værd. Meget muligt er det ogsaa, at det Hele er Forstillelse. Der er mig noget Gaadefuldt i hendes Væsen og — nu falder det mig ind: Sørensen talte just om, at hun gjentagent havde „grædt i Enrum". Derfor søgte han at opmuntre hende.

Verner. Virkelig? — Men det var, før Julius kom.

Høier. Er det Dig om at gjøre, skulde Du prøve at nærme Dig hende. Jeg veed intet Harmeligere end disse meningsløse Ulykker, som fremkaldes af gjensidig Misforstaaelse. Og hun kan jo ikke gjøre det første Skridt.

Verner. Ikke mere herom. Kommer jeg til at „rømme af Land", saa veed jeg, at jeg idetmindste lader en Ven tilbage.

Høier (rækker ham Haanden). Det gjør Du. Men han haaber endnu at beholde Dig herhjemme.

Attende Scene.

De Forrige. **Sørensen** kommer fra Baggrunden.

Sørensen. Staae de Herrer endnu her? Og vi Andre er gaaet nedenom og hjem, saa vi kom ind i Storstuen ad den feile Ende. Kom dog ind med! Vi maae til at løse vore Panter, thi Mutter klemmer paa med Aftensmaden, og siden veed man jo ikke, hvad det bliver til. Man maa skam bjerge Høet, mens Solen skinner.

Høier. Det er praktisk Livsphilosophi.

Sørensen. Ikke sandt? Ja, De og jeg, vi ere nu nødte til det. Men denslags Folk (peger paa Verner) gaae lige stik mod Vind og Veir og sund Fornuft. Hvad — Maler?

Verner. Jo, det er vist nok.

Sørensen. Ja, det hører nu til disse omvankende Bestillinger; de maae have deres Frihed. Men kom nu! Og lad mig see de Herrer sætte Liv i Legen.

Nittende Scene.

De Forrige. Mellemtæppet gaaer op, saa Scenen forandres til Storstuen, hvor hele Selskabet er samlet og grupperet omkring. **Christine** staaer lige bag Tæppet lidt tilvenstre, paa en Skammel; bag hende et Bord med Panter. **Susanne** og **Lindenskjold**, i samme Gruppe, komme lidt længere frem. **Verner** er bleven staaende heelt foran, til Høire, hvor det store Bord er draget ud. **Angelique** og **Charlotte** komme frem og sætte sig paa to Stole tilvenstre. **Troger** staaer op ad en Coulisse med begge Arme rakte iveiret. **Høiriis.** **Madsine.**

Trøger. Jeg hænger! Jeg hænger! Hvem vil løse mig ned?

Christine. Hvem hænger Capellanen for?

Trøger. Jomfru Susanne Møller.

Susanne. Hun er reist til Amerika.

Sørensen. Ja, saa kommer hun nok ikke saa snart igjen. Saa bliver det nok ligesaagodt at skjære Capellanen ned. Aa, gode Høiriis! Gaa hen og forret Tjenesten.

Høiriis. Mener Forpagteren at jeg skal gjøre det med min Mund?

Trøger (forlader sin Plads). Nei Tak! Det behøves sandelig ikke.

Christine. Hvad skal den gjøre, der eier dette Pant? Capellanen dømmer.

Trøger. Kigge Stjerner.

Christine (kaster et broget Lommetørklæde til Høiriis). Hr. Høiriis!

Høiriis (til Madsine). Tør jeg udbede mig Jomfruens Ledsagelse paa min Vandring? (De gaae.)

Tyvende Scene.

De Forrige, undtagen Høiriis og Madsine.

Lindenskjold (kommer hen til Verner). Men Verner! Hvor har Du dine Øine iaften? Du pleier dog at være den Første til at opfatte qvindelig Skjønhed. Oprigtig talt, jeg slog mig til Ro i Præstegaarden, blot fordi jeg havde seet hende i Haven, da jeg reed forbi.

Og dog drømte jeg dengang ikke om, hvor smuk hun var. Hun maa sees, naar hun er i Bevægelse. Hvilket Smiil! Hvilke Øine! Det er, som der laae en hemmelighedsfuld Verden i hendes Blik. Studeer hende, kjære Ven! og beed til Guderne for mit Held — saa skal Du faae en halv Herregaard for hendes Portrait.

Eenogtyvende Scene.

De Forrige. Høiriis og Madsine.

Christine. Naa, endelig. Hvad skal den gjøre, som eier dette Pant?

Høiriis (patetisk). Han skal falde paa Knæ for sit Hjertes Udkaarede.

Lindenskjold. Bravo, Hr. Høiriis! De bliver poetisk.

Christine. Sikken En!

Sørensen. Et Cigarfoderal. Hvem af de gode Herrer kjendes ved det?

Lindenskjold. Mit er det ikke. Jeg skulde ikke fornægte det.

Tøger. Jeg tilforladelig ikke heller.

Høier. Verners, om jeg ikke feiler.

Verner (gaaer hen til Angelique). Ak Frøken Angelique! Gid jeg ikke var den Dromedar, jeg er, saa skulde jeg med bedre Anstand (knæler) lægge mit Hjerte for Deres Fødder.

Susanne (griber pludselig Noget paa Bordet). Hvad skal den gjøre, som eier dette Pant?

Christine. Hr. Maler!

Verner*). Gjøre? Synge. Lad os faae en Sang!

Suſanne. Et Armbaand.

Chriſtine. Naa, det er Jomfru Suſannes eget.

(gaaer ud.)

Lindenſkjold. Ah, Frøken!

Suſanne. Men jeg kan ikke ſynge.

Sørenſen. Jo Pinedød kan lille Jomfru ſaa, ſkjøndt jeg aldrig har hørt det. Men denne herſens Gitar i Jomfruens Kammer, den hænger der da nok ikke for Ingenting.

Chriſtine (ſom har været ude et Øieblik, kommer ind med en Guitar). Her er jeg med den.

Sørenſen. Du er en klog Tøs, Chriſtine! Det var Ret.

Lindenſkjold. Nu ſeer Frøkenen, at ingen Indvendinger gjælde.

Tøger. Nei, det vilde være ſaare ubilligt at forholde os vor Ret.

Verner. Siden maa endelig Frøken Angelique ſynge for os. Eller hvad ſiger De til en af vore Duetter?

Suſanne. Nu, naar Selſkabet vil tage tiltakke.

Kort Forſpil.

(Synger.)

Som Stjernens Gang i det faſte Spor
Ad dens udmaalede Vei,
Som Klippens Grundvold i dyben Jord,
Saa er min Troſtab til Dig.

---

*) Ved Opførelſen blev det Paafølgende af Scenen noget forandret, da Digtet ikke blev ſunget, men fremſagt.

Mellemspil.

Men Jorden brister tilsidst engang,
Og Himlen brister vel med;
Og Svanen, som synger sin Svanesang
Har intet blivende Sted.

Den svæver hen under Himlens Blaa
Og synger og segner saa ned.
Men Ingen har Tid til at lytte derpaa:
De fare saa vildt afsted.

Sørensen. Det var skam en deilig Vise. Man veed bare ikke, om den er til at lee eller græde over.

Troger. Ja, Texten trænger vistnok til nærmere Udlægning.

Susanne. Jeg sagde Dem det jo. Man glemmer, og man hjælper sig, og saadan kommer man igjennem.

Angelique (til Charlotte). See nu paa Verner! Han staaer der som Commandantens Statue.

(Blæseinstrumenter udenfor.)

Sørensen. Hille den! Det var en Fangst. Der har vi jo de omvankende Musikantere. Ryd nu tilside, Børn! Saa kan man faae sig en Svingom.

(Alting ryddes tilside. Musikanterne gaae igjennem Stuen og stille sig i et Sideværelse. Under Tumlen smutter Susanne ud.)

Toogtyvende Scene.

De Forrige, undtagen Susanne.

Sørensen (til Angelique). Jeg veed ikke, om Frøkenen vil gjøre mig den Ære.

(Parrene ordne sig. Lindenskjold og Troger lede efter Susanne. Lindenskjold tager Christine, Troger en Fremmed.)

Høier (sagte). Vaagn op, Vilhelm! Her skal dandses.

Verner (farer sammen). Saa? (Vender sig til Madam Sørensen.) Min Frøken!

Madam Sørensen. Ih bevares!

Sørensen. Vist kan Mutter dandse! Hvad Snak? — Spil op, Musikanter, saa Vinduerne ryste.

Lindenskjold. Nei, saa Dørene springe op, og vi dandse ud og søge, hvad vi savne.

Sørensen. Snildt, Greve! Op med alle Døre og Huset rundt med hele Menuetten!

(Dørene slaaes op til begge Sider; de dandse ud.)

Treogtyvende Scene.

(Scenen forandres til Haven. Musiken høres sagte.)

Susanne (alene).

Det gik godt. Det gik godt endnu, og Aftenen hælder. Kun to Timers Kraft endnu og saa — — Kunde jeg kun døe! — Hvor de staae deroppe, de klare Stjerner, som en Hær af henfarne Aander. De see ned til Jorden og undres, at den kan have Rum for saa megen Sorg. Saa blinke de stærkere i deres kjølige Ensomhed, og love Dødens evige Trøst. O, turde jeg græde! Men jeg maa holde mig stærk! Stærk! Kolde Stjerner! Skin i mit Hjerte og bring det til Ro. Skin i mine Øine og tving Taarerne tilbage, skin over mit Ansigt og kast den kjøle Nattedug i mit Haar, saa jeg isner og først vaagner til Livet og Smerten, naar Alt er endt, naar intet Øie seer mig.

Fireogtyvende Scene.

Suſanne. Verner.

Verner. Er det Dem, Frøken Suſanne?

Suſanne. Mig?

Verner. De fik nok af Varmen og Tumlen. Det gjorde jeg med. Da jeg kom udenfor, ſaae jeg Deres hvide Kjole ſkinne gjennem Buſkene. Det ſtemmede ret med den milde Sommerluft og klare Nattehimmel. Sæt Dem lidt her, jeg beder Dem. Vi ere dog gamle Bekjendte; hvorfor ſkulde vi ikke ſnakke en halv Times Tid ſammen?

Suſanne. Ja, hvorfor ikke?

Verner. Hører De Blæſeinſtrumenterne indefra? Og ſee der den rødlige Lysning, der falder over Buſken. Ikke ſandt — en ſaadan Scene vilde henrykt Dem, da de boede i det lille Qviſtkammer?

Suſanne. Ja, viſtnok.

Verner. Huſker De, hvordan Deres Tante ſkændte, da De endnu var en lille Pige, og hvordan jeg tog Dem ind i mit Kammer og tegnede Billeder til Dem, for at trøſte Dem?

Suſanne. Ja vel.

Verner. Huſker De ſiden, hvor jeg lurede ved Deres Kammerdør den ſildige Aften, og vi mødtes paa Trinet, naar hverken jeg maatte komme ind, eller De vilde komme ud? Huſker De, hvorledes De ſyslede i min Stue og ſyede Baand i mit Tøi? Huſker De min Concourstid, da De ſad oppe og ventede, og kom mig

imøde paa Trappen, mens friske Blomster og smaa Gaver laae paa mit Bord? Husker De vore Aftaler, vore Eder, vor Afsked, hvor jeg et Øieblik ønskede — ja, ønskede at blive hjemme.

Susanne. Jeg troer nok, at jeg husker det.

Verner. Jeg elskede Dem ikke dengang.

Susanne. Jeg vil troe det.

Verner. Jeg følte mig oplivet, tiltrukket. Den hemmelige Forbindelse fristede mig; jeg var stolt af Forpligtelsen og jeg saae med den erfarne Mands Tanker hen til den betryggede ægteskabelige Fremtid. De fortryllede mig; men jeg elskede Dem ikke.

Susanne. Ingen kan være mere overbeviist derom end jeg.

Verner. Er det ikke underligt, at man kan blive saa gammel, uden at vide, hvad Kjærlighed er? Er det ikke ganske forunderligt? Jeg har tidt siddet under Stjernehimmelen og seet op og fundet det smukt, og mine Tanker have hurtig vendt sig til det Skjønne, jeg vilde frembringe. Nu sidder jeg her — De troer mig vel ikke — men jeg sidder her som en Aand paa sit Legems Grav. Alt er saa stort, Alt er saa stille; Fortiden er død, og Fremtiden kommer aldrig. Natten udbreder sig i sin Uendelighed, Jorden er svunden sammen til en Tue, hvor vi sidde med hinanden, jeg, den Døde med Dig, den Levende. Nu elsker jeg. Nu elsker jeg Dig. Susanne! Har Du da ganske glemt mig?

Susanne. Ikke glemt just —

Verner. Men forkastet? Siig mig det kun,

Sus! Siig det i denne Time, da jeg kan taale at høre det. Aandernes Time er kun kort; ved Hanegal bliver jeg det gamle Jorddyr og vil rase ved mit Tab. Skaan mig derfor og siig mig det nu!

Susanne. Du har været haard imod mig, Vilhelm.

Verner. Jeg veed det.

Susanne. Jeg var saa ung, saa forladt i Verden. Tanken om Dig var knyttet til min Barndom, til min Fremtid, til min Død. Jord og Himmel var omslynget af eet Baand — Jord og Himmel tabtes med Eet.

Verner. Jeg tabte meest, og jeg vidste det ikke. Er Du ogsaa vis paa, at jeg har gjort det, Sus? Troer Du ikke det er en Drøm, en Vildelse, der kom over os Begge? See Lyset der paa Busken! Troer Du ikke, det skinner fra dit lille Kammer, og at naar vi gaae ind, saa staae vi der igjen som i den Morgengraaning, da vi toge Afsked for saa lang en Tid. Troer Du det ikke, Sus? Troer Du det ikke? Kan Du ikke tilgive mig?

Susanne. Bliv! Bliv! — nei — (Hun vender sig bort og tager et Baand af Halsen.) Hvilken Haand? (Rækker dem begge frem, sammenlukkede.)

Verner. Sus?

Susanne. Hvilken Haand? Jeg har en Gave til Dig.

Verner (griber den høire). Giv den!

Susanne (lukker Hænderne op). Din egen Ring. —

See — Din og min. De hænge sammen ved den sorte Snor. Jeg har dem begge, begge!

Verner. Engel! Tilgiv.

Susanne. Riv Snoren over! Riv den over!

Verner. Jeg har været ond og haard. Jeg er en Synder.

Susanne. Vilhelm!

Verner (stikker Ringen paa hendes Finger). Jeg fæster Dig for anden Gang og med et andet Sind for Liv og Død.

Susanne (ligeledes). Jeg fæster Dig for anden Gang, men med det samme Sind og beder Gud i Himlen, at vi maae leve sammen, døe tilsammen.

Sørensen (udenfor Scenen). Maler! Hr. Maler!

Høier (ligeledes). Verner!

Christine (ligeledes). Jomfru Susanne!

Verner. Helligbrøde! Mennesker komme.

Femogtyvende Scene.

De Forrige. Sørensen, med en Staldlygte. **Madam Sørensen, Angelique. Høier** og **Christine** med Lys, som de skygge med Haanden.

Sørensen. Slaa Dig tiltaals, Mutter! Ih, her har vi — — Nu har jeg sandt for Herren seet det med.

Verner (præsenterer Susanne). Maa jeg bede min gode Ven Sørensen gratulere —

Sørensen (hidsig). Ja, veed De hvad, Hr.

Maler — det — det — — En sørgelig Ende den Lystighed fik. Ha ha ha!

Madam Sørensen. Men, Jomfru Susanne! Vil De virkelig tage det gale Menneske?

Verner. Jeg kan ikke sige at min Lykke just finder megen Deeltagelse.

Angelique (rækker ham Haanden). Jeg ønsker Dem til Lykke, Hr. Verner! Jeg er oprigtig glad ved hvad jeg her seer.

Verner. Jeg takker Dem. Jeg takker Dem af Hjertet.

Høier (til Angelique). Virkelig? Saa tør jeg heri maaskee see et Varsel for min egen Lykke.

Angelique. O De, som har saa ringe Tanker om mig.

Verner (til Sørensen). Men hvad er det for betænkelige Ansigter? Og saa komme de os endda imøde med Fakkeltog. —

Sørensen. Ja, jeg skal sige Maleren —

Madam Sørensen. Aa det behøves slets ikke, Mads!

Sørensen. Jo Gu skal det frem, Mutter —

Madam Sørensen. Mads!

Sørensen. Mutter troede — for hun var nu bleven saa befippet af Dandsen derinde.

Madam Sørensen. Skam Dig an, for Ægtemand Du er —

Sørensen. Hun troede, at Hr. Maleren havde faaet Vandskræk.

Verner. Vandskræk!

Sørensen (halvqvalt af Latter). Og saa turde hun ikke søge ham i Mørke.

Madam Sørensen. Det maa jeg sige Dig, Mads! at det er ikke kjønt at lee af sin Kone for fremmede Folk. Og hvad Vandskrækken angaaer, da var der virkelig en Røgter i Bavelse, som fik den forrige Sommer.

Verner. Ja, bedste Madam Sørensen! Men han var vist bleven bidt af en gal Hund.

Madam Sørensen (opfarende). Veed jeg da, hvem der har bidt Hr. Maleren? Naar Nogen kalder mig Frøken og dandser saadan — — Og nu vil De endda tage Jomfru Susanne, som er min bedste Trøst for Børnene, og et Menneske, som aldrig sætter En i Forlegenhed — (græder.)

Susanne. Kjære Madam Sørensen. —

Madam Sørensen (grædende). Og som jeg havde tænkt at beholde altid, uden at det var, at vi kunde faae hende godt gift herfra.

Verner. Men, gode Madam Sørensen! Jeg vilde jo netop bede Dem og Deres Mand om at gjøre vort Bryllup.

Madam Sørensen. Ja, det var jo rigtignok altid Noget.

Verner. Saa skal jeg ogsaa male Dem i fuld Puds med en Psalmebog i den ene Haand og et Hovedvandsæg i den anden.

Sørensen. Ja, Tak skal Maleren have. Det

var rigtignok svært fornøieligt, saaledes at see Mutter hængende i Christentøiet. Og saa gratulerer jeg af et godt Hjerte, siden det nu engang ikke kan være anderledes.

Christine (grædende). Ja, jeg med!

Angelique, Høier og Madam Sørensen (mellem hinanden). Gratulerer! Gratulerer!

Verner. Tak for Lykønskningen og Tak for al Overbærelse. Var der maaskee dog en sand Spire tilstede i al min Egoisme, saa haaber jeg, at den skal udvikle sig nu, da en vidunderlig Lykke atter har stillet min gode Engel ved min Side.

Susanne. Kald mig ikke saaledes — i Dig tog og gav Himlen mig Alt. Men i Mellemtiden, i min Lykkes fattigste Timer, vandt jeg det, som hverken Sorg eller Glæde vil kunne berøve mig: Forstaaelse med det sandt Menneskelige, fuld og dyb Paaskjønnelse af dets Værd.

(Hun rækker Madam Sørensen Haanden; Tæppet falder.)